

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční hospodaření města Rokycany

Financial management of the town Rokycany

Veronika Kouřilová

Plzeň 2016

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Veronika KOUŘILOVÁ

Osobní číslo: K13B0047P

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika a management

Název tématu: Finanční hospodaření města Rokycany

Zadávací katedra: Katedra financí a účetnictví

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte územní samosprávné celky a jejich financování.
2. Představte město Rokycany.
3. Provedte analýzu finančního hospodaření.
4. Zhodnoťte současnou situaci hospodaření města.
5. Navrhněte opatření pro zlepšení současného stavu.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah kvalifikační práce: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

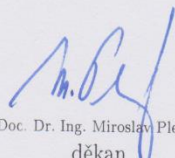
Seznam odborné literatury:

- HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance. Teorie a praxe. 1. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-298-4
- PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Veronika Burešová**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **23. října 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25. dubna 2016**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 23. října 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční hospodaření města Rokycany“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat především paní Ing. Veronice Burešové za její konzultace, věcné rady a připomínky při vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům finančního odboru města Rokycany za jejich ochotu, čas a poskytnuté materiály.

Obsah

Úvod.....	7
1 Územní samosprávné celky	8
1.1. Obec	9
1.1.1. Druhy obcí	10
1.1.2. Orgány obcí.....	11
1.1.3. Majetek obcí	13
1.1.4. Spolupráce obcí.....	13
1.2. Kraj.....	14
1.1.1. Orgány kraje	14
1.1.2. Majetek kraje	16
1.1.3. Spolupráce kraje	16
1.3. Vztahy mezi obcí a krajem.....	16
2 Financování územních samosprávných celků.....	17
2.1. Rozpočet územních samosprávných celků.....	17
2.1.1. Rozpočet jako bilance	18
2.1.2. Rozpočet jako finanční plán	18
2.1.3. Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky.....	19
2.2. Metody sestavování rozpočtu.....	19
2.3. Rozpočtový proces	20
2.4. Rozpočtová skladba	22
2.5. Příjmy obcí	24
2.5.1. Daňové příjmy	24
2.5.2. Nedaňové příjmy.....	26

2.5.3.	Přijaté peněžní transfery	27
2.5.4.	Návratné příjmy	28
2.6.	Výdaje obcí	28
3	Představení města Rokycany	30
3.1.	Historie města.....	30
3.2.	Současnost města	32
3.3.	Samospráva města.....	33
4	Analýza finančního hospodaření města	34
4.1.	Analýza příjmů.....	34
4.1.1.	Daňové příjmy	36
4.1.2.	Nedaňové příjmy.....	40
4.1.3.	Kapitálové příjmy	43
4.1.4.	Dotace	44
4.2.	Analýza výdajů.....	46
4.2.1.	Běžné výdaje.....	49
4.2.2.	Kapitálové výdaje	51
4.3.	Financování.....	52
4.4.	Finanční analýza.....	53
5	Zhodnocení současné situace.....	56
6	Navržená opatření	59
	Závěr	62
	Seznam tabulek	64
	Seznam obrázků.....	65
	Seznam použitých zkratk	66
	Seznam použité literatury	67

Úvod

Tématem bakalářské práce je finanční hospodaření města Rokycany. Téma je vybráno z důvodu jeho aktuálnosti v každém časovém období. Tato problematika je velmi obsáhlá, jelikož hospodaření měst a krajů má značný vliv na hospodaření celé České republiky. Tímto námětem se zabývají i občané, kteří sledují vývoj a finanční situaci města, ve kterém žijí a chtějí být obeznámeni s problémy, se kterými se dané město potýká.

Cílem této práce je vymezit územní samosprávu a její financování. A poté provést finanční analýzu příjmů a výdajů, zhodnotit současnou situaci města a na základě zjištěných poznatků navrhnout případná opatření, která by vedla ke zlepšení dosavadního stavu. Finanční analýza je provedena za pětileté období, a to 2010-2014.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou část. Teoretická část obsahuje dvě kapitoly. První kapitola vysvětluje, co je územní samospráva. Dále je zaměřena na charakteristiku nižších a vyšších územních samosprávných celků a jejich orgánů. Druhá kapitola obsahuje financování územních samosprávných celků, je charakterizován rozpočet, vysvětleny metody sestavování rozpočtu, kroky rozpočtového procesu a rozpočtová skladba. Také jsou rozebrány jednotlivé druhy příjmů a výdajů, které tvoří rozpočet obce. Podkladem pro vypracování teoretické části jsou platné zákony a odborná literatura týkající se této problematiky.

Praktická část práce je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola je zaměřena na představení města Rokycany, které je součástí Plzeňského kraje. V kapitole je nastíněna jeho historie, současnost a také samospráva. Následující kapitola analyzuje podrobně jednotlivé položky příjmů a výdajů a jsou determinovány nejpodstatnější položky, které výrazněji ovlivňují rozpočet města. Kapitola dále obsahuje financování a finanční analýzu, ve které jsou vypočítány některé ukazatele. Třetí kapitola je určena pro zhodnocení současné situace a obsahuje celkové příjmy, výdaje a saldo za jednotlivé roky. Poslední kapitola praktické části nastiňuje doporučující opatření, které by vedly ke zlepšení celkové finanční situace města. Údaje pro zpracování analýzy jsou získané z rozpočtů a závěrečných účtů města Rokycany.

Bakalářská práce je vypracována v souladu s Metodikou k vypracování bakalářské a diplomové práce z roku 2015 a platnými citačními normami.

1 Územní samosprávné celky

Vývoj územní samosprávy je úzce spjat s vývojem státu. Územní samospráva vznikala **přírozeně**, jako obce, města, municipality s určitým počtem obyvatel, sídlící na stejném místě nebo **uměle**, jako vyšší stupeň územní samosprávy, zahrnující společenství obyvatel více měst a obcí v dané oblasti, tj. na území menším než je stát a větším než je obec. (Peková, 2004; Provozníková, 2007)

Územní samosprávu lze charakterizovat jako formu veřejné moci a veřejné správy. Umožňuje občanům realizovat vlastní samosprávu a spravovat určité území, které je menší než stát. Vše je v kompetenci s ústavou a příslušnými zákony. Stát nespravuje záležitosti týkající se územní samosprávy, ale přenechává je nestátnímu subjektu. Jedná se o demokratizaci společnosti, což je součástí procesu prohlubování demokracie. Občan získává více možností podílet se na řízení a kontrole veřejné správy. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Také současně dochází k decentralizaci kompetencí a odpovědnosti v zabezpečování veřejných statků, kdy stát část svých pravomocí a odpovědnosti předává na územní samosprávu. Rozlišit lze decentralizaci politickou, administrativní a fiskální. Uplatňuje se princip subsidiarity, tzn. přenesení rozhodovací pravomoci na orgány, které jsou blíže k občanům. (Peková, 2011)

Základní principy a strukturu územní samosprávy stanovuje ústava a příslušné zákony, tj. zákon o obcích, zákon o krajích, zákon o hlavním městě Praze. Územní samospráva má právo vydávat vlastní předpisy, které nesmí být v rozporu s ústavou a zákony. To vede k určité autonomii. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Územní samospráva vykonává dvě základní funkce:

- samosprávnou,
- přenesenou. (Peková, 2011)

Samosprávná funkce je funkce základní, která se stará o plnění lokálních a regionálních potřeb svých občanů, respektive zajišťuje lokální a regionální veřejné statky, které občané vyžadují. Přenesená funkce zabezpečuje veřejné statky, které mají charakter statků národních. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

K úspěšnému plnění svých funkcí a správnému fungování je potřeba vytvořit legislativní a ekonomické předpoklady. Legislativní předpoklady vymezují vznik, postavení, působnost, pravomoci a odpovědnost jednotlivých článků územní samosprávy, upravují organizaci a vnitřní členění, funkci samosprávních a přenesenou a rozsah samostatnosti jednotlivých článků v rozhodování, stanovují vzájemné vztahy státu a územní samosprávy. Mezi ekonomické předpoklady se řadí majetek územní samosprávy a právo s ním hospodařit, vlastní finanční prostředky a také sestavování vlastního rozpočtu. (Peková, 2004)

V České republice (ČR) je územní samospráva tvořena dvoustupňovým systémem. První neboli základní stupeň územní samosprávy tvoří obce, vyšší stupeň jsou kraje. (Peková, 2002)

Každý stupeň územní samosprávy představuje:

- územní geograficky ohraničený celek,
- společenství občanů,
- samosprávu veřejných záležitostí. (Peková, 2004)

1.1. Obec

Obec je nejnižší samosprávný útvar, který tvoří samostatný ekonomický subjekt. Jako územní samosprávný celek disponuje kompetencemi, pravomocemi a odpovědností, které mají lokální charakter. (Hejduková, 2015; Peková, 2004)

Obec je charakteristická třemi znaky:

- územím,
- občany,
- samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce. (Peková, 2002)

Funkce a úkoly obce jsou zakotveny v Ústavě ČR a v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Dle § 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, je obec veřejnoprávní organizace, která má vlastní majetek, ve veřejnoprávních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese zodpovědnost, která z těchto vztahů plyne. Pečuje o potřeby svých občanů a o rozvoj svého území. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má nahlášený trvalý pobyt v určité obci. Dosáhne-li občan obce 18. roku, má zákonem zaručenou spoluúčasť na správě veřejných záležitostí na místní úrovni. (Grospič, Louda, Vostrá, eds., 2007)

Pro své občany obec zajišťuje veřejné statky prostřednictvím zakládání neziskových organizací, které může zakládat i s jinými obcemi. Zřizuje organizační složky, příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti. **Organizační složky** zabezpečují čisté veřejné statky. Tyto složky nejsou účetní jednotkou, nemají právní subjektivitu a jejich příjmy a výdaje jsou obsaženy v rozpočtu zřizovatele, tzn. obce nebo kraje. **Příspěvkové organizace** se podílejí na zabezpečení smíšených veřejných statků, které vyžadují právní subjektivitu. Sestavují vlastní rozpočet, podle kterého hospodaří. Příjmy získávají z uživatelských poplatků, ale které jim nestačí na pokrytí všech výdajů, proto dostávají od zřizovatele příspěvek na provoz a příspěvek na investice. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Na řízení obce se podílejí občané, a to nepřímo prostřednictvím volených zástupců. Jinou možností jak se podílet je přímo. Občané se mohou účastnit dobrovolných prací v komisích a také se mohou aktivně účastnit veřejných schůzí obce. K nejdůležitějším otázkám se vyjadřují v místním referendu. Referendum vyhlašuje rada obce, která musí seznámit s návrhem zastupitelstvo obce. Hlasování se může konat na celém území obce nebo jen v určité části obce. (Peková, 2004)

1.1.1. Druhy obcí

Každá obec v ČR se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních území a podle jejího území je začleněna do správního obvodu okresu a do územního obvodu, tzv. kraje. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Základní druhy obcí:

- obce (nejsou městy),
- města (v současné době počet obyvatel musí být nad 3 000),
- obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností,
- statuární města (člení své území na městské obvody nebo městské části),

- Hlavní město Praha,
- městys (titul schvaluje Parlament ČR). (Peková, 2011)

V ČR je k 1. lednu 2014 6 253 obcí. (czso.cz, 2015)

Pro obce je typická rozdrobenost, která neumožňuje zvyšovat alokační efektivnost kvůli omezeným zdrojům financování. Stát se proto snaží omezovat rozdělování malých obcí a současně motivuje obce k jejich slučování. (Peková, 2004)

Podle § 19 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, se mohou dvě nebo více obcí, které spolu sousedí na základě dohody sloučit a tím budou tvořit území slučovaných obcí. Ponesou název, na kterém se slučované obce dohodnou, pokud tak neučiní, o názvu rozhodne Ministerstvo vnitra. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Podle § 21 zákona č. 128/2000Sb., o obcích, se část obce může oddělit, pokud k tomu občané dané části obce vysloví souhlas v místním referendu. Tato část obce po oddělení musí mít vlastní katastrální území, které sousedí nejméně s dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem a počet obyvatel musí být alespoň 1 000. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Základní funkcí je realizovat **samostatnou působnost** na úrovni obcí, kdy obec může samostatně rozhodovat ve věcech územní samosprávy. Obce také vykonávají státní správu v **přenesené působnosti**. (Peková, 2004)

1.1.2. Orgány obcí

Orgány obce se musí při rozhodování řídit pravidlem většiny. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Zastupitelstvo obce

Jedná se o volený orgán, jehož členy tvoří zástupci jednotlivých politických stran v obci. Volení jsou na 4 roky. Tyto členové volí starostu, místostarostu a členy rady obce. Jejich jednání jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem. V rámci samostatné působnosti rozhoduje o rozpočtu obce, závěrečném účtu, o rozpočtovém opatření, výši úvěru aj. V přenesené působnosti schvaluje územně plánovací dokumentaci. Některé pravomoci v mezích zákona lze převést na radu obce. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Rada obce

Rada obce je výkonný orgán, který podléhá zastupitelstvu obce. Radu tvoří starosta, místostarostové a další členové. Celkový počet členů musí být lichý a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů, rada obce se nevolí. Spolu s obecním úřadem vydává nařízení obce v rámci přenesené působnosti. Jejich jednání jsou neveřejná. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Starosta a místostarostové

Starosta se uznává jako statutární orgán obce, tvoří představitele obce, tzn., že zastupuje obec navenek. Je v čele rady obce a zodpovídá se zastupitelstvu obce. Jeho náplní práce je připravovat, svolávat a řídit schůze zastupitelstva obce a rady obce, odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Také jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu, pokud tato funkce není zřízena, plní funkci tajemníka starosta. Povinností místostarosty je zastupovat starostu v době jeho nepřítomnosti. (Peková, 2011)

Výbory

Jedná se o iniciativní a kontrolní orgán zastupitelstva obce. Počet členů musí být lichý a počet výborů je závislý na rozhodnutí zastupitelstva obce. Ze zákona se vždy musí zřídit finanční výbor, který kontroluje hospodaření s majetkem obce a také kontrolní výbor, který dohlíží na dodržování právních předpisů a kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce. Oba tyto výbory musí mít nejméně tři členy, mezi nimiž nesmí být starosta, místostarostové, tajemník a jiní členové, kteří se zabývají hospodařením obce. Dále musí být zřízený výbor pro národnostní menšiny, je-li v územním obvodu obce hlášeno alespoň 10 % občanů k jiné národnosti než k české. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Komise

Komise tvoří iniciativní a poradní orgány rady obce. V rámci samostatné působnosti překládají návrhy a náměty. Mohou se stát i výkonnými orgány v přenesené působnosti obce, v případě, že je tak pověřil starosta. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Lze také pořádat veřejné schůze občanů, kde jsou občané seznamováni s činností a hospodařením města. Jejich názory a preference se poté využívají při zlepšování úrovně řízení a hospodaření obce. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Obecní úřad, odbory a oddělení obecního úřadu

Obecní úřad řídí tajemník, je-li tato funkce zřízena. Tajemník pracuje jako zaměstnanec obecního úřadu. Zajišťuje úkoly v přenesené působnosti a řídí pracovníky obecního úřadu, s nimiž uzavírá a ukončuje pracovní poměry. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Jedná se o výkonný orgán, který vykonává administrativní činnosti související se samostatnou i přenesenou působností obce. Obecní úřad je ve městech nahrazen **městským úřadem** a ve statutárních městech **magistrátem**. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Počet odborů a jejich náplň závisí na velikosti obce a rozsahu samostatné a přenesené působnosti. Ve větších městech se tyto odbory dále dělí na oddělení. Ve všech obcích a městech se zřizuje odbor finanční. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

1.1.3. Majetek obcí

Do roku 1989 byl určitý majetek považovaný za státní. Po tomto roce obce dostaly zpět majetek, který jim patřil ze zákona, tzv. část historického majetku, tj. majetek, který obce vlastnili k 31. prosinci 1949. Dále dostaly do vlastnictví majetek na základě rozhodnutí Ministerstva kultury ČR. Jedná se o kulturní památky, muzea, galerie apod. Na základě původního práva hospodaření obce převzali stavby a pozemky, také bytový fond s pozemky a objekty rozestavěné komplexní bytové výstavby. (Peková, 2002)

Část historického majetku se obcím ale nevrátila, jelikož se dostal do vlastnictví jiných subjektů, například bývalé federace nebo občanů, případně na některých pozemcích vyrostly nové komunikace, rodinné domy nebo průmyslové stavby. (Peková, 2011)

Mnoho majetku obce v minulých letech také prodaly. Zároveň mnoho z nich svůj majetek zvětšilo investicemi do dlouhodobého majetku (vodovody, čističky), nákupem nemovitého a movitého majetku a finančním investováním. (Peková, 2002)

1.1.4. Spolupráce obcí

Obce mohou spolupracovat s jinými subjekty na základě uzavření písemné smlouvy. Může se jednat o spolupráci obce s jinou obcí k zajištění konkrétního úkolu. Při této formě spolupráce se nejedná o vznik samostatné právnické osoby. Obce se také mohou stát členem dobrovolného svazku obcí. V tom to případě se jedná o právnickou osobu

a veškeré smluvní vztahy podléhají zákonu o obcích. Dále obec může spolupracovat s fyzickými nebo právnickými osobami či obcemi jiných států. (Peková, 2011)

1.2. Kraj

„Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu a je samostatně spravován zastupitelstvem.“ (Hejduková, 2015, s. 42)

Kraj představuje vyšší stupeň územní samosprávy neboli mezistupeň mezi obcí a ústředí vládou. V ČR je 14 krajů a svoji funkci vykonávají od roku 2001. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Podle § 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, lze kraj definovat jako veřejnoprávní korporaci, která má svůj majetek, vlastní příjmy a hospodaří podle vlastního rozpočtu za podmínek, které stanovuje zákon. V právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese zodpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. (Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích)

Kraj lze vymezit třemi základními znaky, a to:

- územím,
- občany,
- působností, jak samosprávnou, tak přenesenou. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Podle § 12 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, je občanem kraje fyzická osoba státního občanství ČR a má trvalý pobyt v některé obci nebo ve vojenském újezdu. (Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích)

Tito občané se mohou **nepřímo** podílet na řízení kraje prostřednictvím volených zástupců, nahlížet do rozpočtu kraje, závěrečného účtu a zápisů z jednání zastupitelstva. Další možností jak se podílet na řízení je **přímo** a to účastí v referendu. (Peková, 2004)

1.1.1. Orgány kraje

Zastupitelstvo kraje

Zastupitelstvo je vrcholný orgán kraje, který rozhoduje o klíčových otázkách kraje. Také zřizuje a ruší výbory, schvaluje obecně závazné vyhlášky. Aby bylo rozhodnutí platné, je nutná nadpoloviční většina všech zvolených zastupitelů. Počet členů je závislý na počtu obyvatel kraje. Zasedání zastupitelstva jsou veřejná. (Peková, 2011)

Rada kraje

Jedná se o výkonný orgán, který je zodpovědný ze své činnosti zastupitelstvu kraje, ale zároveň může činit rozhodnutí ve věcech přenesené působnosti. Jejím úkolem je připravovat návrhy a podklady pro jednání zastupitelstva, zřizuje a ruší komise rady, stanovuje počet zaměstnanců, kteří pracují na krajském úřadě, a vydává nařízení kraje v přenesené působnosti. Radu kraje tvoří hejtman, náměstci hejtmana a další členové rady. Počet členů se odvíjí od počtu obyvatel. (Peková, 2011)

Hejtman a náměstci hejtmana

Hejtman kraje zastupuje a reprezentuje kraj navenek, za svou činnost je odpovědný zastupitelstvu kraje. V případě jeho nepřítomnosti ho zastupují náměstci. (Peková, 2011)

Krajský úřad

Krajský úřad tvoří ředitel, který stojí v čele úřadu a je zaměstnancem kraje a dále ho tvoří zaměstnanci úřadu. Člení se na odbory, oddělení, sekretariát hejtmana a sekretariát ředitele. Plní úkoly v rámci samosprávy z pověření zastupitelstva a je výkonným orgánem v přenesené působnosti. (Peková, 2011)

Výbory

Výbory jsou poradní a iniciativní orgány, které jsou zakládány zastupitelstvem kraje. Předkládají zastupitelstvu různá doporučení, která musí být odsouhlasena nadpoloviční většinou všech členů příslušného výboru. Počet členů je vždy lichý. Na základě zákona o krajích musí být zřízen výbor finanční, který především dohlíží na hospodaření s majetkem, výbor kontrolní, výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost a výbor pro národnostní menšiny, jestliže na území kraje je alespoň 5 % občanů jiné národnosti než české. Další výbory se zřizují na základě rozhodnutí zastupitelstva. (Peková, 2011)

Komise

Komise jsou odpovědné radě kraje, zároveň tvoří její poradní a iniciativní orgány. Předkládají radě návrhy a náměty, pro které je třeba mít nadpoloviční většinu hlasů všech členů komise. (Peková, 2004)

1.1.2. Majetek kraje

Do majetku kraje lze zařadit věci a zařízení, které dříve patřili státním příspěvkovým organizacím a bývalým rozpočtovým organizacím, dále některé komunikace, nemovitý majetek a peníze na účtech. Kraj má jak pravomoci s nakládáním se svým majetkem, tak má i odpovědnost chránit a pečovat o svůj majetek. Má právo zvětšovat svůj majetek, a to investicemi do hmotného majetku, nákupem nemovitého a movitého majetku a finančním investováním. (Peková, 2002)

1.1.3. Spolupráce kraje

Kraje spolupracují v rámci své samostatné působnosti na základě smlouvy nebo zakládáním právnických osob. Smlouva mezi kraji musí být vždy písemná, musí splňovat obecné náležitosti a je schvalována zastupitelstvem kraje. Dále může spolupracovat s územně samosprávnými celky jiných států, které mají podobný charakter. Může vstupovat do regionálních sdružení a seskupení. (Peková, 2002)

1.3. Vztahy mezi obcí a krajem

Kraje v rámci samostatné působnosti nesmí zasahovat a přímo ovlivňovat rozhodování obcí, ale dochází ke koordinaci mezi obcemi a kraji. Při plnění úkolů v rámci přenesené působnosti kraje provádí dozor nad činnostmi obce. Kraj však nesmí vstoupit do svazku obcí a občanského sdružení. (Peková, 2002; Peková, 2011)

2 Financování územních samosprávných celků

Finančním hospodařením obcí a krajů se zabývá zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákoně je zakotvena tvorba, postavení, obsah a funkce rozpočtů obcí a krajů. Také předepisuje pravidla pro hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. (Hejduková, 2015)

Primárním prvkem finančního hospodaření územních samosprávných celků je roční rozpočet, který je sestavovaný pro jednotlivý kalendářní rok a zpravidla bývá vyrovnaný a také rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled je využíván pro střednědobé finanční plánování na období dvou až pěti let po jednom období, pro který je sestavený roční rozpočet. (Hejduková, 2015)

Základem vytvoření finančního systému je územní rozpočet, který je ze zákona povinný. Tvoří se na municipální i regionální úrovni. Na těchto úrovních mohou být vytvořeny také účelové mimorozpočtové fondy, které jsou zcela v pravomoci jednotlivých obcí a krajů. (Peková, 2011)

2.1. Rozpočet územních samosprávných celků

Rozpočty na úrovni územní samosprávy jsou tvořeny jako rozpočty obcí a krajů, jinak nazývané jako decentralizované peněžní fondy. Rozpočet je tvořený, rozdělovaný a užíváný s využitím nenávratné, neekvivalentní a nedobrovolné metody financování. (Provazníková, 2007)

Rozpočet tvoří příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně peněžních fondů, které probíhají uvnitř rozpočtu. Případná podnikatelská činnost územní samosprávy je vykonávána mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Její hospodářský výsledek se promítne v rozpočtu a je součástí závěrečného účtu územní samosprávy. (Hejduková, 2015)

Dle § 4 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je za rozpočtové období považován kalendářní rok. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Dle § 13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, se územní samospráva musí v případě neschválení rozpočtu do 1. ledna rozpočtového roku, řídit pravidly rozpočtového provizoria, a to až do schválení rozpočtu. Dále

dle zákona, pravidla rozpočtového provizoria určuje zastupitelstvo obce, kraje nebo orgány svazku obcí. Veškeré příjmy a výdaje realizované v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu ihned po jeho schválení. (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

Územní rozpočet plní funkce:

- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační. (Provazníková, 2007)

2.1.1. Rozpočet jako bilance

Územní rozpočet jako bilance rozlišuje příjmy a výdaje za rozpočtové období. Toto hospodaření lze vyjádřit vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2 \quad (1)$$

kde: F_1 ... vyjadřuje stav finančních prostředků na začátku rozpočtového období

P ... příjmy

V ... výdaje

F_2 ... určuje stav finančních prostředků na konci rozpočtového období

(Provazníková, 2007)

Pokud F_2 převyšuje F_1 , tvoří se peněžní rezerva pro další rozpočtové období. Také může nastat stav, kdy F_1 je vyšší než F_2 . To znamená, že se musí použít rezerva vytvořená v minulých obdobích, případně jiné zdroje, aby bylo dosaženo vyrovnaní rozpočtové bilance. (Provazníková, 2007)

2.1.2. Rozpočet jako finanční plán

Finanční plán slouží jako územní rozpočet, podle něhož obce a kraje hospodaří. V průběhu rozpočtového období se může stát, že plánovaný rozpočet se bude diferenciovat od skutečného rozpočtu. To umožňuje upravovat rozpočet i během rozpočtového období. (Peková, 2004)

2.1.3. Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky

Územní rozpočet slouží také jako nástroj pro realizaci sociální a ekonomické koncepce daného územní, nástroj financování volebních programů, nástroj prosazování zájmů svého obyvatelstva. Rozpočet jako nástroj hraje také důležitou roli pro řízení v orgánech obce, tak i v organizacích na lokální a regionální úrovni. (Peková, 2011)

2.2. Metody sestavování rozpočtu

Pro správně sestavený rozpočet je důležité, aby na straně příjmů byla zabezpečena reálnost, a na straně výdajů je nutné kontrolovat uskutečňování cílů. Těchto podmínek je možné dosáhnout správně zvolenou metodou rozpočtování. (Císařová, Pavel, 2008)

Přírůstková metoda

Přírůstková neboli indexová metoda patří mezi nejjednodušší a nejpoužívanější metody. Její princip spočívá v úpravě rozpočtu minulého období o navýšení určitého koeficientu. Tento koeficient může zahrnovat demografické změny, vliv inflace (růst cenové hladiny). Nevýhodou této metody je, že pracuje s historickými daty, neuvažuje oprávněností dané služby nebo její prioritou. (Císařová, Pavel, 2008)

Fixně limitovaný rozpočet

Na úrovni územní samosprávy se tato metoda využívá v případě, že poskytování veřejných statků a služeb je zajištěno prostřednictvím jiných organizací. Obec či kraj dají organizaci poskytující službu určitou peněžní částku a tato organizace ji dle svého uvážení přerozdělí mezi nákladové položky. Organizace může vyrovnat překročení jedné určité položky úsporou jiné konkrétní položky. (Provazníková, 2007)

Přístup nulové základny

Přístup nulové základny je nejkompexnější metodou při tvorbě rozpočtu. Při této metodě je nutné sestavit seznam všech služeb, činností a akcí, které se mají v daném období realizovat. Poté se určí k jednotlivým položkám náklady a jejich součet tvoří objem budoucích výdajů. Metoda je velmi časově náročná, ale za to zohledňuje jednorázové akce. (Císařová, Pavel, 2008)

Rozpočtování dle výsledku

Tato metoda, jinak nazývaná jako performance budgeting, porovnává, jestli veřejné zdroje byly aplikovány efektivně a hospodárně a také jestli bylo docíleno požadovaných účinků. V této metodě jsou položky a informace o rozpočtu řazeny podle činností a současně tu probíhá získávání dat o výsledcích, o nákladech na dosahování cílů a hodnocení efektivnosti. (Provazníková, 2007)

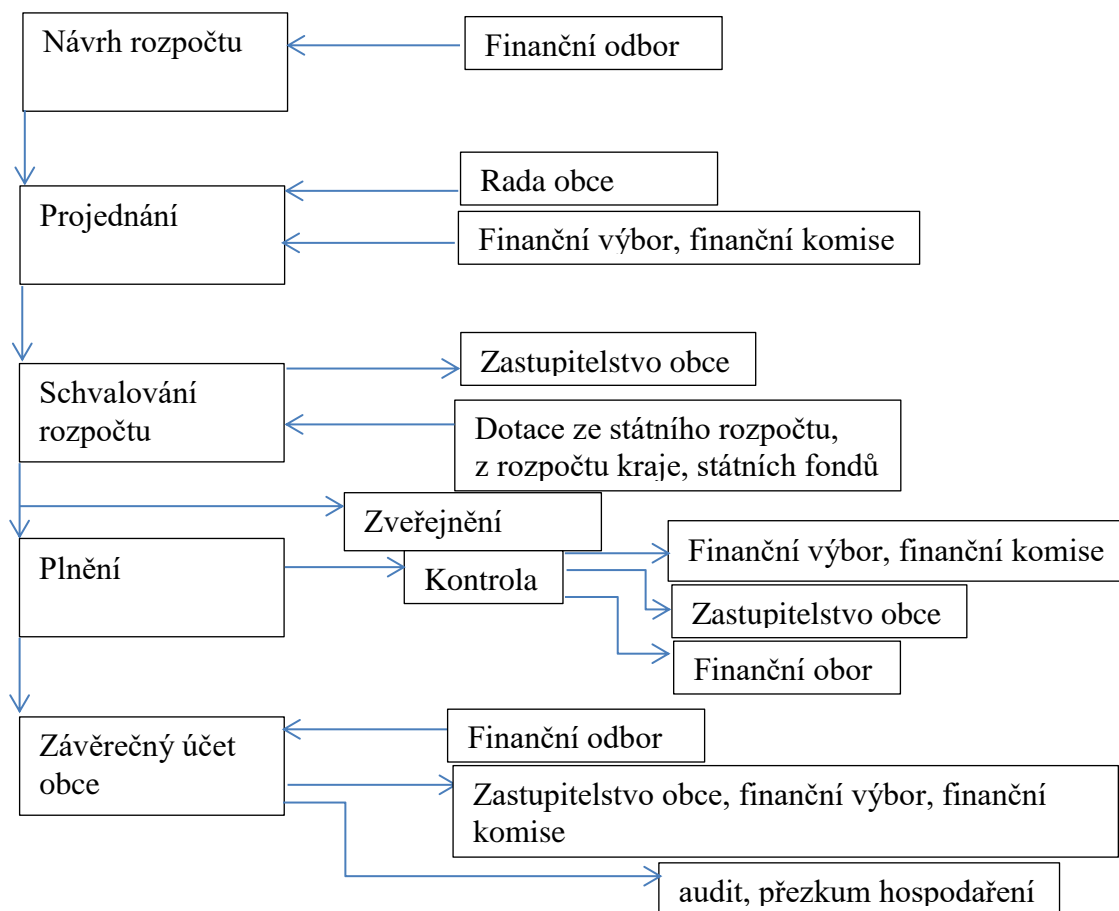
Metoda programového rozpočtování

Na rozdíl od ostatní metod, kde se sleduje hledisko organizační, se v této metodě sleduje hledisko účelnosti. Prvotně jsou formulovány cíle, kterých má být dosaženo. Následně je vytvořena skladba těchto cílů podle míry účelnosti. K cílům jsou řazeny zdroje, sloužící k uskutečnění těchto cílů. Nakonec dochází k výpočtu efektivnosti, která se vypočítá jako poměr mezi přínosy a náklady. Podle míry efektivnosti se seřadí jednotlivé aktivity a aktivity s nejnižší mírou efektivnosti jsou vyškrtnuté. Metoda je velmi pracná, sestavována na období delší než jeden rok pro upevnění finančních prostředků pro jednotlivá období. (Císařová, Pavel, 2008)

2.3. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje soubor činností, které jsou potřebné pro řízení hospodaření územní samosprávy v daném rozpočtovém období. Rozpočtový proces se dělí do několika etap a obvykle trvá 1,5 až 2 roky. (Provazníková, 2007)

Obrázek č. 1: Rozpočtový proces

Zdroj: Vlastní zpracování podle Pekové, 2011, 2016

Jako první krok se provede **analýza minulosti a stanoví se priority pro dané rozpočtové období.** (Provazníková, 2007)

Druhý krok se zabývá **sestavením návrhu rozpočtu**, což provádí výkonný orgán územní samosprávy, zpravidla finanční odbor. Základem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled, který musí být zpracován detailně jako rozpočet. Sestavování rozpočtu také vychází z údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria a odráží vazby na jiné rozpočty. Návrh rozpočtu musí zahrnovat požadavky jednotlivých vedoucích odborů a zastupitelů. Návrh by měl být sestavován podle analýzy hospodaření nejméně za uplynulé 2 roky. (Provazníková, 2007)

V dalším kroku následuje **projednávání** návrhu rozpočtu výkonnými orgány. Eventuální připomínky finanční odbor zapracuje do návrhu rozpočtu. Poté probíhá **schválení** rozpočtu. Tím se zabývá zastupitelstvo. Rozpočet může být vyrovnaný,

přebytkový nebo schodkový. V případě schodku musí být nalezeny finanční prostředky na jeho pokrytí. Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný. (Provazníková, 2007)

V průběhu roku probíhá **kontrola plnění rozpočtu** a jeho vyhodnocení. Finanční odbor a rada obce resp. kraje sestavují přehled o skutečném plnění a vypracování, tzv. **závěrečný účet**. Územní samospráva je povinna si do 30. června kalendářního roku nechat přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok krajským úřadem, auditorem nebo auditorskou společností. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce je nedílnou součástí projednání závěrečného účtu. (Provazníková, 2007)

Závěrečnými kroky jsou **následná kontrola** a **aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu**. (Provazníková, 2007)

Rozpočtový výhled je v ČR povinný pro všechny obce a kraje od roku 2001. Jedná se o střednědobé finanční plánování. Musí být sestavovaný nejméně ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkový závazky. Umožňuje se vyvarovat vysokému zadlužení a zlepšuje plánování výdajů, a to hlavně investičních. (Císařová, Pavel, 2008)

2.4. Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba neboli rozpočtová klasifikace slouží pro systematické, jednotné a přehledné třídění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů. (Peková, 2001)

Rozpočtovou skladbu upravuje Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. Zajišťuje potřebné analytické informace o vývoji příjmů a výdajů a lze ji také využít jako klasifikační a informační klíč pro rozpočtování a vyúčtování použitých veřejných rozpočtů. (Hejduková, 2015)

Poukazuje na třídění operací, které stojí na cash principu, tzn. příjmem finančních prostředků na bankovní účet a výdajem těchto prostředků z bankovního účtu. Jedinou výjimku tvoří operace na pokladně, které se promítnou do příjmů a výdajů, až když dojde k jejich účtování s bankovním účtem. (Peková, 2004)

Třídění příjmů a výdajů musí dodržovat zásady:

- jednotnost a závazné třídění,
- dlouhodobá stabilita třídění,

- srozumitelnost,
- kompatibilita. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

V ČR se užívá **třídění odpovědností**, které je povinné pro státní rozpočet, ale pro územní samosprávu je nepovinné. Mimorozpočtové peněžní fondy jej také nevyužívají. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Druhové třídění je využitelné v celé rozpočtové soustavě a umožňuje propojení s účetnictvím. Operace lze rozdělit na příjmy, výdaje a financování. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Třídění podle druhu je základní třídění, které rozřazuje peněžní operace podle určitých kritérií. Do těchto kritérií patří inkaso nebo platba, návratná nebo nenávratná operace, běžná nebo kapitálová transakce, opěťovaná nebo neopěťovaná operace, domácí nebo zahraniční operace, povinná nebo dobrovolná operace, aktiva nebo pasiva, rozpočtová politika nebo řízení likvidity. (Provazníková, 2007)

Peněžní operace lze rozdělit podle zmíněných kritérií do 8 tříd. 1. – 4. třída je vyhrazena pro příjmy, kde 1. třídu tvoří daňové příjmy, 2. třídu nedaňové příjmy, 3. třídu kapitálové příjmy a 4. třídu přijaté dotace. Pro výdaje je vyhrazena 5. a 6. třída, konkrétně v 5. třídě se nachází běžné výdaje a v 6. třídě kapitálové výdaje. A 8. třída je určena pro financování. (Provazníková, 2007)

Další je **odvětvové třídění**, které člení finanční prostředky podle účelu, na který byly použity. Toto třídění využívá čtyřmístný číselný kód. Rozlišuje skupiny (jednomístný kód), které člení na oddíly (dvoumístný kód), ty se poté dělí na pododdíly (třímístný kód) a ty se dále člení na paragrafy (čtyřmístný kód). Odvětvové třídění se vztahuje pouze na nenávratné výdaje a vybrané nedaňové a kapitálové příjmy. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Odvětvové třídění se dělí do 6 skupin:

- zemědělství a lesní hospodářství,
- průmyslová a ostatní hospodářství,
- služby pro obyvatele,
- sociální věci a politika zaměstnanosti,

- právní ochrana a bezpečnost státu,
- všeobecná veřejná správa a služby. (Provazníková, 2007)

Při využití **konsolidačního třídění** jsou základním prvkem rozpočtové skladby záznamové jednotky. Třídění dovoluje předcházet duplicitám na základě interních transferů mezi fondy a umožňuje úpravu příjmů a výdajů. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

2.5. Příjmy obcí

Příjmy slouží jako základní funkce pro zabezpečení dostatečného množství finančních prostředků na krytí výdajů. (Hejduková, 2015)

Příjmy lze členit podle různých hledisek, jedno z nejvýznamnějších členění je podle **hlediska návratnosti** na nenávratné a návratné příjmy. **Návratné příjmy** je možno využívat jen dočasně a po určité době se musí splatit jistina včetně úroku, řadí se sem bankovní úvěr a příjmy z emise pokladničních poukázek. **Nenávratné příjmy** tvoří převážnou část příjmů rozpočtu. Tyto příjmy tvoří daně, poplatky, dávky a svým plátcům se nevrací. (Hejduková, 2015)

Z **časového hlediska** se příjmy dělí na běžné a kapitálové příjmy. **Kapitálové příjmy** jsou charakteristické tím, že se neopakují, jsou jednorázové a mají nedaňový charakter. Dělí se na nenávratné příjmy, což jsou příjmy z prodeje obecního majetku a návratné příjmy, kam lze zařadit investiční úvěry. **Běžné příjmy** se liší tím, že se každoročně opakují, ale ne ve stejné výši a slouží na financování běžných výdajů. (Peková, 2001)

Podle **stupně závaznosti** se příjmy dělí na obligatorní a fakultativní. **Obligatorní příjmy** jsou ze zákona povinné a patří sem daně. **Fakultativní příjmy** jsou závislé na rozhodnutí příslušného orgánu, řadí se sem místní poplatky. (Peková, 2001)

Příjmy se také člení na **plánované** a **neplánované příjmy**, které jsou nahodilé, a v budoucnu s nimi nelze počítat. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

2.5.1. Daňové příjmy

Daň je ze zákona povinná (nedobrovolná), nenávratná, neekvivalentní platba, která se pravidelně opakuje. (Peková, 2001)

Daňové příjmy tvoří nejvýznamnější podíl v příjmech obce, konkrétně se na tomto podílu nejvíce podílí daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. (Peková, 2011)

Obce v ČR mají velmi omezenou možnost uložit místní daň (místní poplatek), neboli mají omezenou daňovou pravomoc. Omezení daňové pravomoci se týká také daně z nemovitých věcí. Daně podle rozpočtového určení daní se člení na daně svěřené a sdílené. U **svěřených daní** celý výnos plyne do konkrétního rozpočtu. Výnos u **sdílených daní** plyne podle schváleného podílu do více rozpočtů, případně do mimorozpočtového peněžního fondu. V současné době se více užívá princip daně sdílené. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Správou a výběrem daní jsou v ČR pověřeny finanční úřady, které umožní výběr a převod daně do rozpočtu, jemuž náleží. (Peková, Pilný, Jetmar, 2012)

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Výnos z této daně plyne do rozpočtů obcí v plné výši. Této dani podléhají pozemky a stavby, mimo ty, které jsou z předmětu této daně vyjmuty nebo jsou osvobozeny od placení daně z nemovitých věcí. Podle § 6 odst. 4 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, u pozemků a podle § 11 odst. 3, u staveb a jednotek se základní sazba daně násobí koeficientem podle počtu obyvatel a tento koeficient může obec závaznou vyhláškou zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. Dále dle § 12, obec může stanovit místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5, který je možný stanovit pro veškeré nemovitosti s výjimkou zákonem stanovených pozemků. Koeficient je stanovený obcí obecně závaznou vyhláškou. (Peková, 2011; zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí)

Dále do rozpočtů obcí plyne nemalý podíl výnosů **daně z příjmů fyzických osob** a **daně z příjmů právnických osob**. Podle § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, plyne do rozpočtu obcí také 20,83 % z celostátního hrubého výnosu **daně z přidané hodnoty**. (Peková, 2004; zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daně)

Správní poplatky

Správní poplatky jsou vybírány obcemi povinně podle zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích. Výše poplatků je učena sazebníkem a jedná se o poplatky za výpisy z matrik, vystavení dokladů, ověření pravosti dokladů, podpisů, razítek. (Provazníková, 2007)

Místní poplatky

Dalším příjmem rozpočtů jsou místní poplatky, tzv. obecní daně. Místní poplatky mají fakultativní charakter, což znamená, že je pouze na uvážení obce, resp. obecního zastupitelstva, zda bude na svém území konkrétní poplatek vybírat či nikoliv. V příjmech rozpočtů obcí v průměru nepřesahují 2 % z celkového příjmu rozpočtů obcí, ale vhodně jej doplňují. Místní poplatky jsou upraveny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. (Peková, 2004)

Dle § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, může obec zavést tyto poplatky:

- poplatek ze psů,
- poplatek za rekreační nebo lázeňský pobyt,
- poplatek za využívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. (Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

2.5.2. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy se řadí mezi běžné příjmy. Mezi nedaňové příjmy se patří příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, sankční příjmy, příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků a ze sbírek a darů. (Provazníková, 2007)

Příjmy z vlastního podnikání

Jedná se o příjmy, které umožňují vyrovnávat hospodaření obce. O jejich použití rozhodují volené orgány, to se pozitivně projevuje na suverenitě obce, tím se také zvyšuje jejich odpovědnost za hospodaření. Mezi příjmy z vlastního podnikání patří zisky z municipálních podniků, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z obchodování s cennými papíry apod. (Peková, 2004)

Uživatelské poplatky

Uživatelské poplatky obvykle plynou provozovateli, případně do rozpočtu obcí v případě, že obec přímo zabezpečuje veřejné statky pro občany. Výše uživatelského poplatku je plně v kompetencích zastupitelstva obce. Díky těmto poplatkům lze přímo změřit spotřebu daného veřejného statku, ta pak představuje cenu za spotřebu měrné jednotky. V případě nemožnosti změření spotřeby se stanovuje paušální poplatek. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

Sankční příjmy – pokuty

Sankční příjmy patří mezi doplňkové příjmy rozpočtů obcí a lze je jen těžko plánovat. Pokuty jsou ukládané obcemi podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Sankční příjmy plynou obcím za znečišťování veřejných prostranství, za znečišťování ovzduší apod. (Peková, 2011)

2.5.3. Přijaté peněžní transfery

Z důvodu finanční nesoběstačnosti dostávají obce finanční prostředky ze státního rozpočtu prostřednictvím dotací. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005)

V případě plánovaných dotací ve výdajích státního rozpočtu se jedná o **nárokové dotace**. Pokud o dotace musí obec žádat příslušného správce rozpočtových kapitol, řadí se mezi **nenárokové dotace**. (Peková, 2011)

Dále se dotace člení na běžné a kapitálové. **Běžné dotace** se využívají na financování provozních, neinvestičních potřeb a **kapitálové dotace** mají charakter investičních dotací. Obce také mohou žádat o **dotace z fondů Evropské unie**, které jsou striktně účelové. (Peková, 2011)

2.5.4. Návrtné příjmy

Tyto příjmy jsou charakteristické tím, že je obec musí po určité době vrátit svým věřitelům. Návrtné příjmy se jeví jako nejlepší způsob při financování kapitálových výdajů. Mezi návratné příjmy patří úvěry, příjmy z emise obligací a návratné půjčky. (Provazníková, 2007)

V případě úvěru je pro obec rozhodující doba splatnosti úvěru a způsob stanovení úrokové sazby. Úvěry lze rozlišit na **úvěry krátkodobé**, které slouží k překlenutí dočasného nedostatku finančních prostředků, splatné do jednoho roku, **úvěry střednědobé** jsou splatné do čtyř let a **dlouhodobé úvěry** jsou splatné do deseti let, ojediněle do patnácti let a slouží na financování investic. (Peková, Pilný, Jetmar, 2005; Provazníková, 2007)

2.6. Výdaje obcí

Výdaje znázorňují vztahy rozdělování a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě. V důsledku decentralizace dochází u obce k většímu podílu na zabezpečování a financování stále většího množství veřejných statků pro obyvatelstvo. (Hejduková, 2015; Peková, 2004)

Výdaje obcí se člení obdobným způsobem jako příjmy obcí. **Z hlediska rozpočtového plánování** se výdaje člení na plánované a neplánované. **Plánované výdaje** patří většinou mezi běžné a opakující se výdaje a mají mandatorní charakter, lze je proto snadno určit. Mezi tyto výdaje patří financování provozu škol, výdaje na platy zaměstnanců obecního úřadu. **Neplánované výdaje** se během rozpočtového období vyskytují nahodile a nelze s nimi dopředu počítat. Jejich výši je téměř nemožné odhadnout a bývají financovány z rezerv, které si obce ve svém rozpočtu vytváří. Do této oblasti se řadí sankční výdaje nebo finanční podpora při živelných pohromách. (Peková, 2004)

Nejčastěji se při členění výdajů používá **ekonomické hledisko**, které dělí výdaje na běžné a kapitálové. **Běžné výdaje** se využívají na běžné, pravidelně se opakující potřeby v příslušném rozpočtovém roce. Řadí se sem platy zaměstnanců, nákup materiálu a vody, sociální dávky a nákup služeb. Oproti tomu **kapitálové výdaje** se využívají na financování investičních potřeb, které přesahují jedno rozpočtové období. Tyto výdaje jsou zpravidla jednorázové. (Provazníková, 2007)

Dále lze členit výdaje **podle rozpočtové skladby** na běžné a kapitálové výdaje. Rozpočtová skladba také umožňuje dělit **výdaje na nenávratné**, kterých je většina a **na výdaje návratné**, které vznikají při půjčování krátkodobých finančních prostředků. (Peková, 2004)

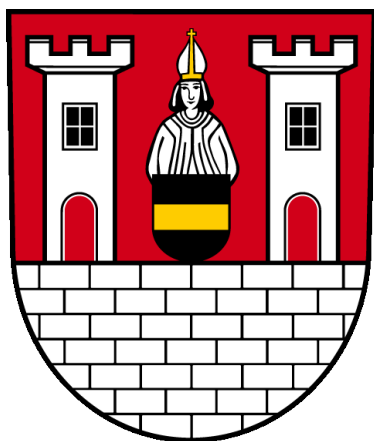
Výdaje **podle charakteru infrastruktury** se člení na výdaje na ekonomickou infrastrukturu a na výdaje na sociální infrastrukturu. **Výdaje na ekonomickou infrastrukturu** slouží pro výrobní účely, tj. obecní a regionální podniky zabezpečující služby. **Do výdajů na sociální infrastrukturu** se řadí výdaje na vzdělání a péči o zdraví, na sociální peněžní transfery apod. (Provazníková, 2007)

Pro členění výdajů se také využívá členění **podle funkcí veřejných financí**, a to na výdaje alokační, redistribuční a stabilizační. **Alokační výdaje** zahrnují nákup služeb a uhrazení ztráty vlastních podniků, kde je obec zakladatelem. Výdaje na alokační činnost mají i **stabilizační účinky**. **Redistribuční výdaje** souvisí s peněžními transfery obyvatelstvu. (Peková, 2004)

3 Představení města Rokycany

Město Rokycany se nachází přibližně 20 km východně od statutárního města Plzeň a leží na soutoku Padrtského a Holoubkovského potoka. Rokycany jsou zasazeny do kotliny v nadmořské výšce 362 m v podhůří Brd. Město je obklíčeno třemi vrchy, které tvoří nejmohutnější vrch Žďár, následovaný Kotlem a Čilinou. Město leží na důležité železniční trati Praha-Plzeň-Norimberk a okolo města prochází dálnice D5 (E12), která spojuje Hlavní město Praha s Plzní a vede na hraniční přechod Rozvadov a dále do Německa. (rokycany.cz, 2010b; rokycany.cz, 2015)

Obrázek č. 2: Znak města Rokycany

Zdroj: rokycany.cz, 2010f, 2016

3.1. Historie města

Rokycany leží ve středočeské oblasti Českého masivu v Barrandienu, kde se nachází mnoho geologických a paleontologických nalezišť z období starších prvohor. Na území se nachází skály pohřbené pod povrchem, které jsou bohaté na fosilie v kulovitých tvarech, které jsou známé jako tzv. Rokycanské kuličky, které uvnitř mohou skrývat zachovalé schránky trilobitů. (Hráčová, 2011; rokycany.cz, 2010a)

Město Rokycany bylo pravděpodobně založeno v roce 973, kdy bylo majetkem pražského biskupství. Město bylo významné pro svoji dobrou polohu, leželo na tzv. norimberské cestě, která vedla z Prahy do Bavorska. Rokycany tím plnily důležitou roli v dopravním uzlu mezi pražským a řezenským biskupstvím. Název Rokycany byl odvozen od slova rokyt, což jsou nízké vrby na lukách. První známá písemná zmínka o Rokycanech se nachází v Kosmově kronice z roku 1110. Kosmova

kronika mimo jiné také popisuje příjezd císaře Jindřicha V. do biskupského dvorce v Rokycanech, kde se rozhodlo o novém českém knížeti, kterým se stal Vladislav I. (Hráchová, 2011)

Koncem 13. století se osada stala městem. V roce 1362 byl postaven augustiniánský klášter Karlem IV., který se dodnes nezachoval. Ve městě byl postaven i hrad, z něhož se zachovaly pouze jeho základy v blízkosti děkanského chrámu Panny Marie Sněžné. Ze 14. století se také dochovaly části opevnění, které stále stojí v ulicích Třebízského a Pod Kostelem. 12. prosince 1421 při husitském tažení na Plzeň byly dobyty i Rokycany. Pod vedením Jana Žižky byl zničen i augustiniánský klášter, který byl v roce 1546 definitivně zrušen. V roce 1436 se stal vlastníkem města rod Švamberků, majetkem rodu bylo město až do konce 15. století. Rokycany také byly svědkem krátké bitvy, která se odehrála roku 1450 mezi českou šlechtou, která se dělila na Jednotu strakonickou a Jednotu poděbradskou. (Hráchová, 2011; rokycany.cz, 2010a)

Město roku 1498 bylo vykoupeno králem Vladislavem II., který ho připojil ke komorním městům. 1584 Rokycany byly povýšeny na královské město. V této době ve městě rozkvétal obchod a bylo vybudováno několik hamrů a hutí. 14. prosince 1642 došlo k decimaci Madlonova pluku kvůli údajnému zavinění porážky císařských vojsk v bitvě u Breitenfeldu. Rokycany byly zasaženy v letech 1757 a 1784 katastrofálními požáry. Požár v roce 1784 zničil město téměř do základů až na 8 domů. (rokycany.cz, 2010a)

Postupem času se město opět začlenilo mezi nejvýstavnější a nejbohatší česká města. Od roku 1848 směly Rokycany volit poslance do zemského sněmu. Veřejná správa byla postátněna a v roce 1850 se Rokycany staly městem okresu. Také se začíná rozvíjet průmysl a vznikají podniky jako Bedřichova huť, Hirschovy a Guthovy železárny, městská slévárna a válcovna. Pro rozvoj města velmi prospěla výstavba železniční trati Praha-Plzeň v roce 1862 a v dalších letech byly postaveny nové veřejné budovy jako gymnázium, sokolovna, knihovna, hospodářská škola a 24. září 1905 bylo otevřeno muzeum Dr. Bohuslava Horáka. V tomto období také stoupal počet obyvatel, v roce 1910 ve městě žilo 6 492 obyvatel. Po skončení 1. světové války vznikají podniky, které jsou známé i v zahraničí, např. podnik Marila, který vyrábí marmelády a závod Hamiro vyrábějící plyšové hračky. Po 2. světové válce se také proslavil podnik Favorit, který začal vyrábět jízdní kola. (Hráchová, 2011; rokycany.cz, 2010a)

Město bylo proslaveno koncem 2. světové války, jelikož leží na tzv. demarkační linii. 7. května 1945 vstoupily na území města první americké obrněné transportéry a 9. května byly spatřeny i první obrněné jednotky Rudé armády. Tento den Rokycany přihlížely historicky prvnímu setkání armád protifašistické koalice. 9. května je také významné tím, že v Rokycanech byl zatčen prchající německý ministr K. H. Frank. (rokycany.cz, 2010a)

3.2. Současnost města

V současné době žije ve městě 14 031 obyvatel a lze ho rozdělit na 4 městské části: Borek, Nové Město, Plzeňské Předměstí a Střed. (czso.cz, 2015f; statnisprava.cz, 2013)

Občanská vybavenost odpovídá velikosti města. Ve městě působí několik školek, 5 základních škol (včetně základní školy speciální a základní školy umělecké), dům dětí a mládeže, gymnázium a střední odborná škola, střední odborné učiliště lesnické a zemědělské a střední škola Rokycany. Ve městě nalezneme knihovnu, hvězdárnu, Muzeum Dr. Bohuslava Horáka, Muzeum na demarkační linii, nemocnici, lékárny, dům s pečovatelskou službou, 2 pošty, střelnici, sokolovnu a mnoho kulturních a sportovních spolků. Dále se zde nachází několik nákupních středisek a určité pojišťovny a banky zde mají své pobočky. (rokycany.cz, 2015a)

Ve městě si na své přijdou i příznivci sportu. Milovníci vodních radovánek mohou navštívit plavecký bazén, v letních měsících je otevřené i koupaliště. Dále je zde umístěný zimní stadion, fotbalové hřiště, tenisové kurty, sportovní hala s kuželnou, bowlingové bary a sportovní areál s umělým povrchem, který disponuje atletickým oválem, několika hřišti, sektorem pro vrh koulí a doskočištěm pro skok daleký. Lze zde také nalézt mnoho cyklistických a turistických tras. Ve městě se také pořádá mnoho kulturních akcí. Pro kulturní využití je nejvíce využívána sokolovna. Každým rokem se zde pořádají taneční kurzy, plesy, divadelní představení, koncerty a mnoho jiné. Mezi nejvýznamnější kulturní akce patří Setkání pod rokycanskou věží, která se koná každý rok v měsíci září. (rokycany.cz, 2010e; rokycany.cz, 2015a)

K 31. prosinci 2015 se v okrese Rokycany pohybovala míra nezaměstnanosti okolo 3,87 %, což bylo nejméně z celého Plzeňského kraje. To je důsledek mnoha pracovních příležitostí, které se v Rokycanech a okolí nacházejí. Jedna z průmyslových zón se nachází u kasáren, kde jsou výrobní prostory firem Borgers CS, Aravis a EuWe

Eugen Wexler. Dále se ve městě nachází firma Hutchinson, která sídlí v bývalých prostorách firmy Marila, u sjezdu z dálnice se nachází společnost Prowell a mnoho dalších. (czso.cz, 2016; rokycany.cz, 2010e)

3.3. Samospráva města

Město Rokycany je veřejnoprávní korporace založená zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon nabyl účinnosti 12. listopadu 2000. Nejvyšší samosprávné orgány tvoří zastupitelstvo a rada města. (rokycany.cz, 2014b)

Rada města je výkonný orgán a je tvořena 7 členy. Mezi tyto členy patří starosta, I. místostarosta, místostarosta a další radní. Rada města zřizuje 5 komisí, a to komisi stavební a dopravní, komisi bytovou, komisi výchovně vzdělávací, komisi zdravotní a sociální a komisi životního prostředí. **Zastupitelstvo města** je nejvyšší samosprávný orgán, který je tvořený 21 členy. Ze zákona zastupitelstvo zřizuje finanční a kontrolní výbor. (rokycany.cz, 2014a; rokycany.cz, 2014c)

Městský úřad se člení do 9 útvarů, a to na kancelář tajemníka, odbor dopravy, odbor finanční, odbor správní a obecní živnostenský úřad, odbor stavební, odbor školství a kultury, odbor rozvoje města, odbor životního prostředí a odbor sociální a zdravotní. (rokycany.cz, 2010g)

Příspěvkové organizace města tvoří:

- městská knihovna Rokycany,
- základní škola T. G. Masaryka Rokycany,
- základní škola Jižní předměstí Rokycany, příspěvková organizace,
- základní škola Rokycany, ul. Míru 64, příspěvková organizace,
- mateřská škola Rokycany, Školní 642,
- mateřská škola Rokycany, U Saské brány, příspěvková organizace. (rokycany.cz, 2010d)

Město dále vytváří organizační složky, které tvoří sportovní zařízení města Rokycany a pečovatelská služba. (rokycany.cz, 2010c)

4 Analýza finančního hospodaření města

Tato část bakalářské práce je zaměřena na analýzu finančního hospodaření města Rokycany v letech 2010-2014. Nejprve bude provedena analýza příjmů a výdajů. V závěrečné části této kapitoly bude uvedeno financování a budou vypočteny některé finanční ukazatele.

K analýze jsou využity údaje ze schválených rozpočtů a závěrečných účtů města Rokycany.

4.1. Analýza příjmů

Celkové příjmy města se skládají z daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a dotací (přijaté transfery). Přehled příjmů v letech 2010-2014 je zobrazen v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Příjmy města v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	160.227	165.047	161.141	188.721	194.903
Nedaňové příjmy	29.179	29.733	60.869	63.857	66.104
Kapitálové příjmy	57.849	15.646	3.711	21.145	2.683
Dotace	195.216	167.708	86.119	59.783	60.113
Celkové příjmy	442.471	378.135	311.840	333.507	323.802

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Z tabulky č. 1 je zřejmé, že město největších celkových příjmů dosáhlo v roce 2010, v dalších letech tyto příjmy mají klesající tendenci a nejnižších hodnot dosáhly v roce 2012.

Dále lze z tabulky č. 1 vyčíst, že nejvíce se na celkových příjmech podílely daňové příjmy, které mají rostoucí trend, vyjma roku 2012, kdy mírně klesly. V roce 2010 se nejvíce podílely na celkových příjmech dotace, a to díky dotaci z Evropské unie z Regionálního programu NUTS II Jihozápad na rekonstrukci mateřské školy Pohádka. Město také dostalo dotace od Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón a dotaci z fondů Evropské unie na rekonstrukci lesní cesty polesí Doubrava a na pořízení nových strojů pro Lesy města Rokycan, s. r. o. V tabulce je také vidět, že nejnižších hodnot na celkových příjmech dosahovaly

kapitálové příjmy, které každý rok klesaly, kromě roku 2013. K výraznému nárůstu v roce 2013 došlo prodejem pozemku společnosti SŽDC Praha.

V roce 2014 celkové příjmy oproti předcházejícímu roku klesly o 9.705 tis. Kč, je to dáno velkým poklesem kapitálových příjmů. Oproti tomu daňové příjmy tento rok dosáhly nejvyšších hodnot, protože již v roce 2013 se změnilo rozpočtové určení daní, a to mělo dopad na růst daňových příjmů i do dalších let. Podrobnější vývoj příjmů je rozebrán dále.

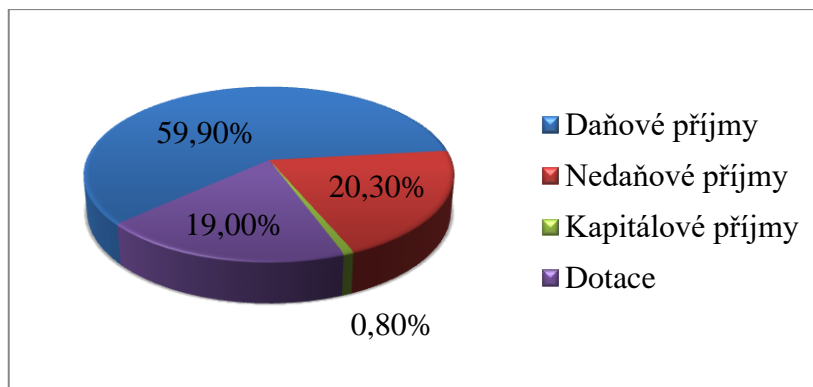
Tabulka č. 2: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2010-2014 (v procentech)

	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	36,2	43,6	51,7	56,6	60,2
Nedaňové příjmy	6,6	7,9	19,5	19,2	20,4
Kapitálové příjmy	13,1	4,1	1,2	6,3	0,8
Dotace	44,1	44,4	27,6	17,9	18,6
Celkové příjmy	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Tabulka č. 2 znázorňuje, jak se jednotlivé druhy příjmů procentuálně podílejí na celkových příjmech v letech 2010-2014. V roce 2010 se na celkových příjmech nejvíce podílely dotace, v následujícím roce se podíl dotací a daňových příjmů jen nepatrně odlišoval. V letech 2012-2014 se daňové příjmy podílely na celkových příjmech z více jak 50 % a podíl dotací výrazně klesl. Podíl nedaňových příjmů každým rokem rostl a v letech 2012-2014 se pohyboval okolo 20 %. Nejméně se na celkových příjmech podílely kapitálové příjmy, které nepřesáhly 7 %, vyjma roku 2010, kdy se pohybovaly okolo 13 %. Podíl jednotlivých druhů příjmů v roce 2014 je zobrazen na následujícím obrázku.

Obrázek č. 3: Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech v roce 2014

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečného účtu 2014, 2016

4.1.1. Daňové příjmy

Daňové příjmy města tvoří daň z příjmů fyzických osob (DPFO), daň z příjmů právnických osob (DPPO), daň z nemovitých věcí a daň z přidané hodnoty (DPH). Do kategorie se také řadí místní a správní poplatky a ostatní odvody. Výše jednotlivých druhů daňových příjmů je zobrazena v tabulce č. 3. (Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daně)

Tabulka č. 3: Druhy daňových příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
DPFO	36.126	33.702	35.057	45.022	40.248
DPPO	33.947	40.910	34.464	36.224	45.706
DPH	51.585	51.130	50.688	62.816	65.175
Daň z nemovitých věcí	9.822	10.248	9.846	10.609	11.040
Místní poplatky	17.941	18.642	15.264	15.884	16.334
Správní poplatky	9.407	9.381	8.275	9.965	10.877
Ostatní odvody	1.398	1.034	7.546	8.201	5.523
Celkové daňové příjmy	160.227	165.047	161.141	188.721	194.903

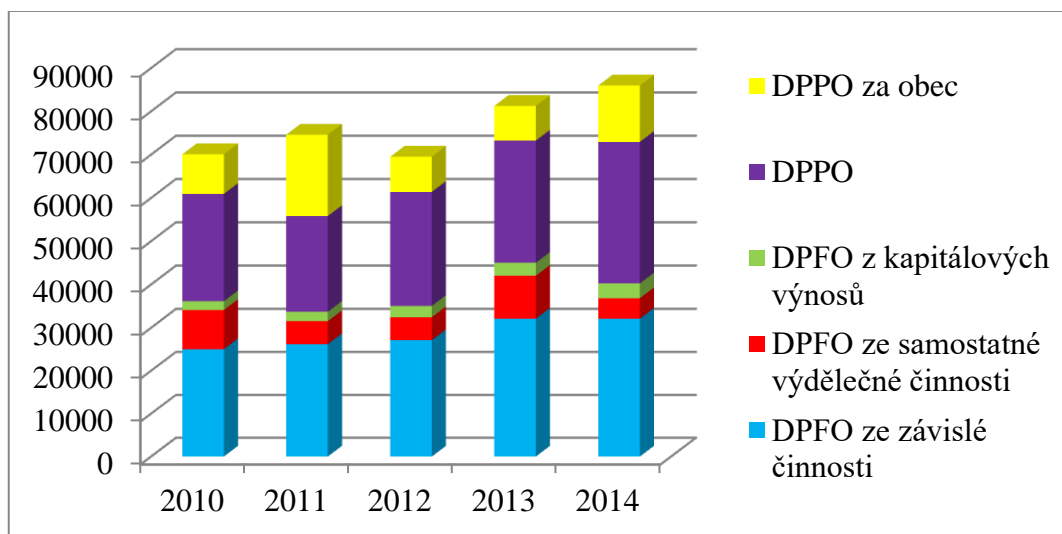
Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Nejvyšší podíl daňových příjmů tvoří **daň z přidané hodnoty**, která se v prvních třech letech pohybovala okolo 50.000 tis. Kč s mírně klesající tendencí. V roce 2013 výše této daně oproti roku předcházejícímu rapidně vzrostla, a to o 12.128 tis. Kč. Tento růst pokračoval i nadcházející rok, kdy tato daň vzrostla o dalších 2.359 tis. Kč. Růst příjmů u daně z přidané hodnoty byl způsobený změnou sazby u této daně. V roce 2013 se základní sazba změnila z 20 % na 21 % a snížená sazba vzrostla ze 14 % na 15 %.

Aktuálně se využívá od 1. ledna 2015 základní sazba 21 %, první snížená sazba 15 % a druhá snížená sazba 10 %. (ucetnikavarna.cz, 2016)

Dále se významně podílely na daňových příjmech **daň z příjmů fyzických osob** a **daň z příjmů právnických osob**. Obě tyto daně měly ve sledovaných letech velmi kolísavý trend. DPFO je tvořena DPFO ze závislé činnosti, DPFO ze samostatné výdělečné činnosti a DPFO z kapitálových výnosů. Nejvíce se DPFO podílela DPFO ze závislé činnosti, která měla v letech 2010-2013 rostoucí tendenci, který byl způsobený zvyšováním příjmů fyzických osob. V roce 2014 oproti předcházejícímu roku tato daň mírně klesla o 13 tis. Kč. DPFO ze samostatné výdělečné činnosti v roce 2011 výrazně klesla o 3.720 tis. Kč oproti roku 2010 a poté měla mírně klesající vývoj, vyjma roku 2013, kdy meziročně vzrostla o 4.573 tis. Kč. DPPO je tvořena DPPO a DPPO za obec. Struktura daní z příjmů v letech 2010-2014 je vyobrazena na obrázku č. 4. (Závěrečné účty města Rokycany za roky 2010-2014)

Obrázek č. 4: Struktura daní z příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

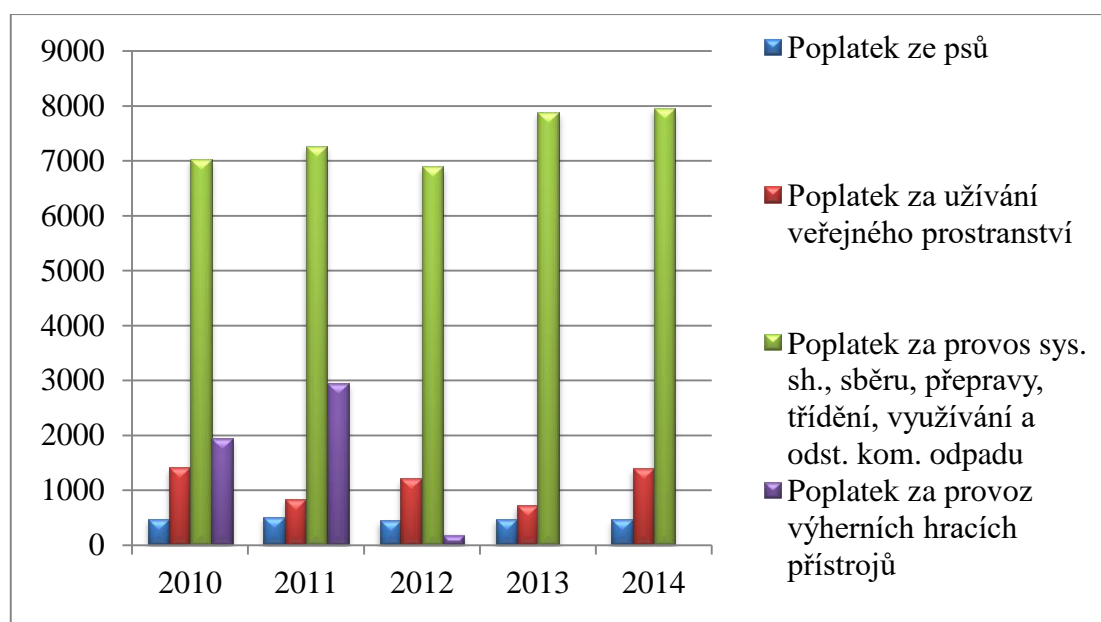
Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Mezi další daňové příjmy patří **daň z nemovitých věcí**, která se v celém sledovaném období pohybovala okolo 10.000 tis. Kč. Město Rokycany podle § 6 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, vydalo obecně závaznou vyhlášku č. 2/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí. Tato obecně závazná vyhláška stanovuje u stavebních pozemků, u staveb obytných domů a ostatních staveb na celém území města Rokycany koeficient pro násobení základní sazby 2,0. Dále vyhláška stanovuje podle § 11 odst. 3 písm. b)

zákona o dani z nemovitých věcí, koeficient pro výpočet konečné sazby daně ve výši 1,5 platný pro celé území města. (Obecně závazná vyhláška č. 2/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí)

V neposlední řadě se také do daňových příjmů řadí **místní poplatky**. Z tabulky č. 3 lze vyčíst, že místní poplatky města měly v letech 2010 a 2011 rostoucí trend ale v roce 2012 klesly na 15.264 tis. Kč. V roce 2013 se začaly opět zvyšovat a v roce 2014 dosáhly 16.334 tis. Kč. Důvodem poklesu v roce 2012 bylo především zrušení místního poplatku za provoz výherních hracích přístrojů. Výše jednotlivých druhů místních poplatků je zobrazena na obrázku č. 5.

Obrázek č. 5: Jednotlivé druhy místních poplatků (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Město Rokycany aktuálně vybírá tři druhy místních poplatků, a to:

- poplatek ze psů,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. (Závěrečné účty města Rokycany za roky 2010-2014)

Místní poplatky nejvíce tvořil poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Tento poplatek v roce 2010 činil 7.031 tis. Kč. V roce 2011 nepatrně vzrostl na 7.265 tis. Kč, ale v roce 2012 poplatek klesl o 363 tis. Kč. Od roku 2013 se tento poplatek opět začal zvyšovat a v roce 2014 činil 7.959 tis. Kč. Nárůst byl způsobený zvýšením částky, kterou musí každoročně každý poplatník zaplatit. V roce 2012 činil poplatek 500 Kč ročně na poplatníka, ale v roce 2013 byl zvýšený na 550 Kč ročně na poplatníka. (Závěrečné účty města Rokycany za roky 2010-2014)

Daňové příjmy města tvoří z části i **správní poplatky**, které upravuje zákon č. 364/2004 Sb., o správních poplatcích. Výše těchto poplatků je určena sazebníkem, který je přílohou tohoto zákona. Do správních poplatků vybíraných městem Rokycany patří především poplatky za rybářské lístky, lovecké lístky, stavební povolení, vydání občanského průkazu a cestovního dokladu, CzechPOINT, ohlášení živnosti, vydání stejnopisu (úmrtní list, oddací list, rodný list), ukončení trvalého pobytu na území ČR nebo změna trvalého pobytu. V tabulce č. 4 je vidět, že správní poplatky města v letech 2010-2012 mírně klesaly až na 8.275 tis. Kč. V roce 2013 vzrostly o 1.690 tis. Kč a v roce 2014 o dalších 912 tis. Kč.

Nejmenší část daňových příjmů tvoří **ostatní poplatky a odvody**. Tyto ostatní poplatky a odvody tvoří poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, odvody z loterií a podobných her vyjma z výherních hracích přístrojů, odvody z výherních hracích přístrojů a ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené. Ostatní poplatky a odvody se v letech 2010-2011 pohybovaly okolo 1.000 Kč, ale v roce 2012 výrazně vzrostly na 7.546 tis. Kč. Důvodem byl vznik nové položky v daňových příjmech, a to odvody z výherních hracích přístrojů. V roce 2013 ostatní poplatky a odvody opět vzrostly o 655 tis. Kč, ale v roce 2014 výrazně klesly na 5.523 tis. Kč. Tento pokles ovlivnilo vydání obecně závazné vyhlášky města Rokycany č. 6/2012 o zákazu provozování sázkových her, loterii a jiných podobných her. Obecně závazná vyhláška nabyla účinnosti 10. prosince 2012 a platí na celém území města Rokycany. (Obecně závazná vyhláška města Rokycany č. 6/2012 o zákazu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her)

4.1.2. Nedaňové příjmy

Z hlediska výnosnosti nedaňové příjmy nejsou pro město tak výnosné jako příjmy daňové a dotace. Podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, se nedaňové příjmy dělí do seskupení:

- seskupení 21 - příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem,
- seskupení 22 - přijaté sankční platby a vratky transferů,
- seskupení 23 - příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy,
- seskupení 24 - přijaté splátky půjčených prostředků. (Vyhláška Ministerstva financí č. 232/2002 Sb., o rozpočtové skladbě)

Přehled jednotlivých druhů nedaňových příjmů v letech 2010-2014 je uveden v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Druhy nedaňových příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Přijaté sankční platby a vratky transferů	3.264	2.743	3.580	3.111	7.397
Přijaté splátky půjčených prostředků	549	630	482	277	267
Příjmy z prodeje nekapitál. majetku a ostat. nedaňové příjmy	3.127	5.375	4.860	4.729	5.618
Příjmy z vl. činnosti a odvody přebytků organ. s přímým vztahem	22.239	20.986	51.948	55.740	52.822
Celkové nedaňové příjmy	29.179	29.733	60.869	63.857	66.104

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Z tabulky č. 4 lze vyčíst, že celkové nedaňové příjmy měly v letech rostoucí vývoj. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2012, kdy se příjmy meziročně zvýšily o 31.136 tis. Kč a v dalších letech se pohybovaly mírně nad 60.000 tis. Kč. V celém sledovaném období se na nedaňových příjmech nejvíce podílely příjmy v seskupení 21, tj. příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem. V letech 2010-2011 se jejich podíl na celkových nedaňových příjmech pohyboval mezi 70-76 % a v letech 2012-2014 okolo 80-87 %. Ostatní nedaňové příjmy se na celkových podílejí

jen minimálně. Podíl seskupení 22 se v letech 2010-2011 pohyboval okolo 10 %, poté v letech 2012-2013 klesl mezi 5-6 % a v roce 2014 se zvýšil na 11 %. Seskupení 23 se ve sledovaném období pohybovalo v průměru okolo 10,54 %. Podíl seskupení 24 byl nejnižší, v letech 2010-2011 byl okolo 2 %, ale v dalších letech klesl a nepřesáhl 1 %. Podíly jednotlivých druhů nedaňových příjmů jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Podíly jednotlivých druhů nedaňových příjmů v letech 2010-2014 (v procentech)

	2010	2011	2012	2013	2014
Přijaté sankční platby a vratky transferů	11,2	9,2	5,9	4,9	11,2
Přijaté splátky půjčených prostředků	1,9	2,1	0,8	0,4	0,4
Příjmy z prodeje nekapitál. majetku a ostat. nedaňové příjmy	10,7	18,1	8,0	7,4	8,5
Příjmy z vl. činnosti a odvody přebytků organ. s přímým vztahem	76,2	70,6	85,3	87,3	79,9
Celkové nedaňové příjmy	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Značnou část nedaňových příjmů tvoří **příjmy z pronájmu majetku**, které jsou tvořeny příjmy:

- příjmy z pronájmu pozemků,
- příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí,
- ostatní příjmy z pronájmu majetku. (Závěrečné účty města Rokycany za roky 2010-2014)

Struktura příjmů z pronájmu majetku za jednotlivé roky 2010-2014 je zobrazena v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Příjmy z pronájmu majetku v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy z pronájmu pozemků	839	664	3.338	6.663	7.051
Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	638	506	11.966	8.577	8.631
Ostatní příjmy z pronájmu majetku	6.698	6.713	17.948	20.457	17.886
Celkem	8.175	7.883	33.252	35.697	33.569

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

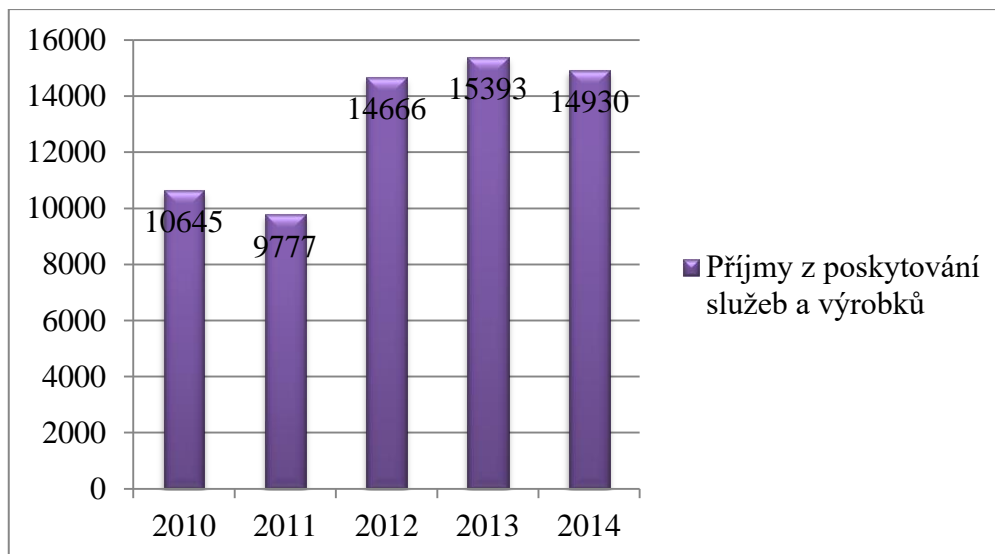
V tabulce č. 6 je vidět, že nejméně se na příjmech z pronájmu majetku podílely příjmy z pronájmu pozemků, ale které měly vyjma roku 2011 rostoucí tendenci. Do těchto příjmů se řadí především pronájem zahrad a pronájem pozemků společnosti Lesy města Rokycan s. r. o, která se stará o správu městských lesů.

Dále mezi příjmy z pronájmu majetku patřily příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí. Tyto příjmy měly velmi kolísavý vývoj, v roce 2011 klesly na 506 tis. Kč, ale v roce 2012 vzrostly o 11.460 tis. Kč. Tento nárůst byl z části způsobený růstem žádostí o pronájem městských bytů, v roce 2011 těchto žádostí bylo 210, ale v roce 2012 jich bylo již 248. V roce 2012 se v Rokycanech nacházelo 1 383 nájemních bytů. V roce 2013 příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí klesly na 8.577 tis. Kč a v roce 2014 opět mírně vzrostly o 54 tis. Kč. Tyto příjmy jsou nejvíce tvořeny již zmiňovaným nájmem z bytů, dále nájmem Vodohospodářské společnosti Sokolov, s. r. o. a dalších nebytových prostor.

Značnou část těchto příjmů tvořily ostatní příjmy z pronájmu majetku, které v letech 2010-2013 vzrostly až na 20.457 tis. Kč, ale v roce 2014 poklesly na 17.886 tis. Kč.

Významně se také na nedaňových příjmech podílely **příjmy z poskytování služeb a výrobků**, do kterých spadají příjmy za služby pro občany v informačním centru, příjmy za parkovací automaty, příjmy z pořádajících se trhů, příjmy za vstupné do plaveckého bazénu, na koupaliště, na zimní stadion a příjmy za služby poskytované pečovatelskou službou. Z obrázků č. 6 je patrné, že příjmy z poskytování služeb a výrobků se ve všech sledovaných letech pohybovaly nad 10.000 tis. Kč, vyjma roku 2011, kdy příjmy klesly na 9.777 tis. Kč.

Obrázek č. 6: Příjmy z poskytování služeb a výrobků v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

4.1.3. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy se na celkových příjmech podílely nejméně, jedná se totiž o příjmy nahodilé, které se pravidelně neopakují. Tvoří je příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného) a ostatní kapitálové příjmy. Struktura těchto příjmů je zobrazena v následující tabulce.

Tabulka č. 7: Struktura kapitálových příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	57.839	15.646	3.661	21.145	2.561
Ostatní kapitálové příjmy	10	0	50	0	122
Celkové kapitálové příjmy	57.849	15.646	3.711	21.144	2.683

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Z tabulky č. 7 je zřejmé, že téměř celé kapitálové příjmy, byly tvořeny z příjmů z prodeje dlouhodobého majetku. Ostatní kapitálové příjmy byly tvořeny z darů. V roce 2012 byl dar čerpán na opravu schodů na Vršíček a v roce 2014 byl dar v podobě sbírky čerpán na výstavbu rozhledny Na Kotli. Struktura příjmů z prodeje dlouhodobého majetku je zobrazena v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Struktura příjmů z prodeje dlouhodobého majetku v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy z prodeje pozemků	3.562	10.599	3.588	20.404	2.069
Příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí	23.397	4.929	73	671	492
Příjmy z ostatního hmotného dlouhodobého majetku	1.270	118	0	70	0
Ostatní příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	29.610	0	0	0	0
Celkem	57.839	15.646	3.661	21.145	2561

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku byly tvořeny převážně příjmy z prodeje pozemků. V roce 2010 činily 3.562 tis. Kč, v roce 2011 narostly o 7.037. tis. Kč. Důvodem nárůstu byl prodej dříve pronajímaného pozemku v bývalých kasárnách firmě ASSET RENT STOREHOUSE s. r. o. V roce 2012 byl zaznamenán propad na 3.588 tis. Kč, ale v roce 2013 se příjmy z prodeje pozemků zvýšily na 20.404 tis. Kč, důvodem byl prodej pozemku SŽDC Praha. Rok 2014 opět přinesl propad příjmů na 2.069 tis. Kč, což bylo způsobeno prodejem pouze jednoho pozemku na Oseckém vrchu.

Dále příjmy z prodeje dlouhodobého majetku tvořily příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí. Ve sledovaných letech tyto příjmy dosahovaly nejvyšší částky v roce 2010, v dalších letech byl zaznamenán enormní propad.

4.1.4. Dotace

Přijaté dotace města Rokycany tvoří druhou nejpodstatnější položku v celkových příjmech města. Dotace lze rozdělit na investiční přijaté transfery a neinvestiční přijaté transfery. Celkové seskupení dotací znázorňuje následující tabulka.

Tabulka č. 9: Seskupení přijatých dotací v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Investiční přijaté transfery	19.744	3.521	26.543	13.403	13.123
Neinvestiční přijaté transfery	175.472	164.188	59.577	46.381	46.989
Celkem	195.216	167.708	86.119	59.783	60.113

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Celkové dotace byly ve sledovaných letech tvořeny především z neinvestičních přijatých transferů. V roce 2010 se na celkových dotacích podílely z téměř 90 %

a v roce 2011 to bylo skoro 98 %. Poté v roce 2012 tento podíl klesl na 69 %, ale v letech 2013 a 2014 se podíl neinvestičních přijatých transferů pohyboval kolem 78 %. Do neinvestičních přijatých transferů patřily především dotace na dávky a příspěvky v sociální oblasti, na školství, na sociálně-právní ochranu dětí, státní správu, městskou knihovnu, a pokud jsou v tom roce volby, tak dotace na ně. Tyto dotace plynou ze státního rozpočtu, státních fondů, Evropské unie, z rozpočtu krajů a jiných obcí. Také se do neinvestičních transferů řadí převody z mimorozpočtových fondů zřízených městem.

V roce **2010** byla nejvýznamnější položkou v rámci investičních přijatých transferů dotace na rekonstrukci mateřské školy Pohádka z Evropské unie z Regionálního programu NUTS II Jihozápad ve výši 10.700 tis. Kč. V rámci rekonstrukce byly přistavěny nové třídy a provedla se výstavba požárního schodiště a výtahu. Tento rok byla také přijata dotace ve výši 8.505 tis. Kč z Evropské unie. Město tyto peníze využilo na zasíťování pozemkových parcel na Oseckém vrchu, aby mohly sloužit pro výstavbu rodinných domů. V rámci neinvestičních transferů tento rok byly nejpodstatnější dotace na státní správu a dávky a příspěvky v sociální oblasti. Město také obdrželo dotaci ve výši 400 tis. Kč od Ministerstva kultury z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón.

V rámci investičních transferů v roce **2011** byla nejvýznamnější dotace ze státního rozpočtu na výstavbu sběrného dvora ve výš 2.838 tis. Kč, ostatní dotace na výstavbu dvora byly přijaty až v roce následujícím. Na neinvestičních transferech se nejvíce podílely jako minulý rok dávky a příspěvky v sociální oblasti a dotace na státní správu.

V roce **2012** Rokycany obdržely v rámci neinvestičních transferů 30.063 tis. Kč na výkon státní správy jako úřadu s rozšířenou působností. Investiční transfery tvořila převážně dotace ve výši 15.741 tis. Kč na rekonstrukci ulice Boženy Němcové, a to z regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad. Dále potom město obdrželo finance ze Státního fondu životního prostředí na výstavbu sběrného dvora a finance na výstavbu technologického centra obce s rozšířenou působností od Ministerstva vnitra, odboru strukturálních fondů.

V roce **2013** město zasáhly povodně, proto obdrželo od Plzeňského kraje v rámci neinvestičních transferů 301 tis. Kč na prvotní náklady vynaložené na záchranné a likvidační práce prováděné v době povodní. Městu byla také přidělena dotace

od Ministerstva kultury na obnovu schodiště ke kapli a další související práce v areálu kostela Navštívení Panny Marie ve výši 140 tis. Kč. Tento rok se také konaly volby, proto město obdrželo dotace na volbu prezidenta a volby do poslanecké sněmovny. V rámci investičních dotací město obdrželo dotace ve výši 12.693 tis. Kč z regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad na rekonstrukci a rozšíření parku U Plzeňské brány. Na osazení šikmé schodišťové plošiny v budově úřadu byla přijata dotace od Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 132 tis. Kč a od Plzeňského kraje byla přijata dotace na realizaci druhé etapy Metropolitní sítě ve výši 365 tis. Kč.

Investiční transfery v roce **2014** tvořila dotace z regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad ve výši 4.944 tis. Kč, která byla využita na výstavbu Rozhledny na Kotli. Město také obdrželo dotace ze státního rozpočtu a Státního fondu na obnovení a oživení Rakovského potoka v celkové výši 682 tis. Kč a na zateplení mateřské školy U Saské brány ve výši 1.947 tis. Kč. Ze státního rozpočtu město také obdrželo 4.950 tis. Kč na výstavbu dotovaných bytů ve vile u nemocnice. Neinvestiční transfery jsou tvořeny hlavně z dotací na státní správu a na dávky a příspěvky v sociální péči.

4.2. Analýza výdajů

Druhou stranu rozpočtu města tvoří výdaje. Celkové výdaje jsou složeny ze dvou částí, a to z běžných výdajů a kapitálových výdajů. Výdaje za období 2010-2014 jsou zobrazeny v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Výdaje města v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Běžné výdaje	294.010	309.093	183.997	185.686	207.461
Kapitálové výdaje	67.633	68.167	59.864	95.962	102.153
Celkové výdaje	361.642	377.260	243.861	281.648	309.614

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Tabulka č. 10 ukazuje, že celkové výdaje měly ve sledovaném období kolísavý trend. V roce 2010 činily výdaje 361.642 tis. Kč, následující rok se výdaje zvýšily nepatrně o 15.618 tis. Kč. V roce 2012 výdaje zaznamenaly rapidní snížení o 133.399 tis. Kč na 243.861 tis. Kč, ale v dalších letech se opět zvyšovaly, až v roce 2014 dosáhly 309.614 tis. Kč. Celkové výdaje z převážné části tvořily běžné výdaje, které měly obdobný vývoj jako výdaje celkové, tzn., že v prvních dvou letech rostly, ale v roce 2012 klesly oproti předcházejícímu roku o 125.096 tis. Kč na 183.997 tis. Kč. Tato

úspora běžných výdajů byla způsobena snížením počtu zaměstnanců na úřadě a tím se snížily i finanční prostředky na platy. V letech 2013 a 2014 tyto výdaje měly opět rostoucí tendenci. Výdaje kapitálové v letech 2010 a 2011 rostly, rok 2012 přinesl snížení těchto výdajů, ale v roce 2013 se opět začaly zvyšovat a do roku 2014 se zvýšily na 102.153 tis. Kč. Podrobnější vývoj výdajů je rozebrán dále.

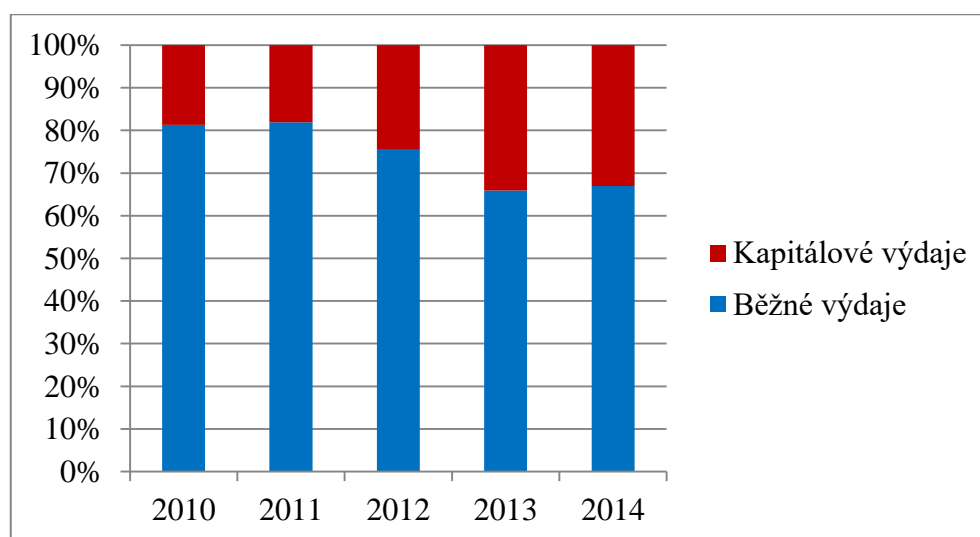
Tabulka č. 11: Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových výdajích v letech 2010-2014 (v procentech)

	2010	2011	2012	2013	2014
Běžné výdaje	81,30	81,93	75,45	65,93	67,01
Kapitálové výdaje	18,70	18,07	24,55	34,07	32,99
Celkové výdaje	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Z tabulky č. 11 (respektive obrázku č. 7) lze vyčíst procentuální podíly běžných a kapitálových výdajů. Běžné výdaje se v letech 2010 a 2011 na celkových výdajích podílely z více jak 80 %. V letech 2012-2013 tento podíl klesal až na 66 %, ale v roce 2014 se opět mírně zvýšil na 67 %. Kapitálové výdaje ve všech sledovaných letech tvořily menší procentuální podíl na celkových výdajích než běžné výdaje. V letech 2010 a 2011 kapitálové výdaje nedosahovaly ani 20 %. V dalších letech se jejich podíl zvýšil. V roce 2012 činil podíl 25 %, v roce 2013 34 % a v roce 2014 podíl kapitálových výdajů mírně klesl na 33 %.

Obrázek č. 7: Struktura jednotlivých výdajů v letech 2010-2014 (v procentech)

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Výdaje lze také dělit podle odvětví do 6 skupin. Rozdělení výdajů podle odvětví je znázorněné v následující tabulce.

Tabulka č. 12: Odvětvové třídění výdajů dle skupin v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství	1.899	768	679	1.522	6.464
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	56.429	58.642	48.475	71.861	59.268
Služby pro obyvatelstvo	93.067	101.778	102.977	124.868	142.237
Sociální věci a politika zaměstnanosti	114.138	110.281	3.669	4.175	4.316
Bezpečnost státu a právní ochrana	7.370	6.443	6.948	6.925	6.669
Všeobecná veřejná správa a služby	88.740	99.348	81.112	72.297	90.660
Celkem výdaje	361.642	377.260	243.861	281.648	309.614

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Tabulka č. 12 ukazuje, že podle odvětvového třídění výdajů do skupin, se nejvíce na celkových výdajích podílela skupina 3 – služby pro obyvatelstvo. Tato skupina měla ve všech sledovaných letech rostoucí tendenci. Do této skupiny patří zejména výdaje na předškolní zařízení, základní školu, knihovnu, veřejné osvětlení, komunální služby a územní rozvoj, sběr a svoz komunálního odpadu, sportovní zařízení, které jsou v majetku obce, zachování a obnovu kulturních památek, péče o vzhled města a veřejnou zeleň, bytové a nebytové hospodářství aj. Největších navýšení výdajů bylo v roce 2013, kdy vzrostly o 21.891 tis. Kč. Důvodem byl růst výdajů na komunální služby a územní rozvoj. Výdaje také vzrostly rapidně v roce 2014 z 124.686 tis. Kč na 142.237 tis. Kč kvůli rekonstrukci školní jídelny Základny školy Jižní předměstí.

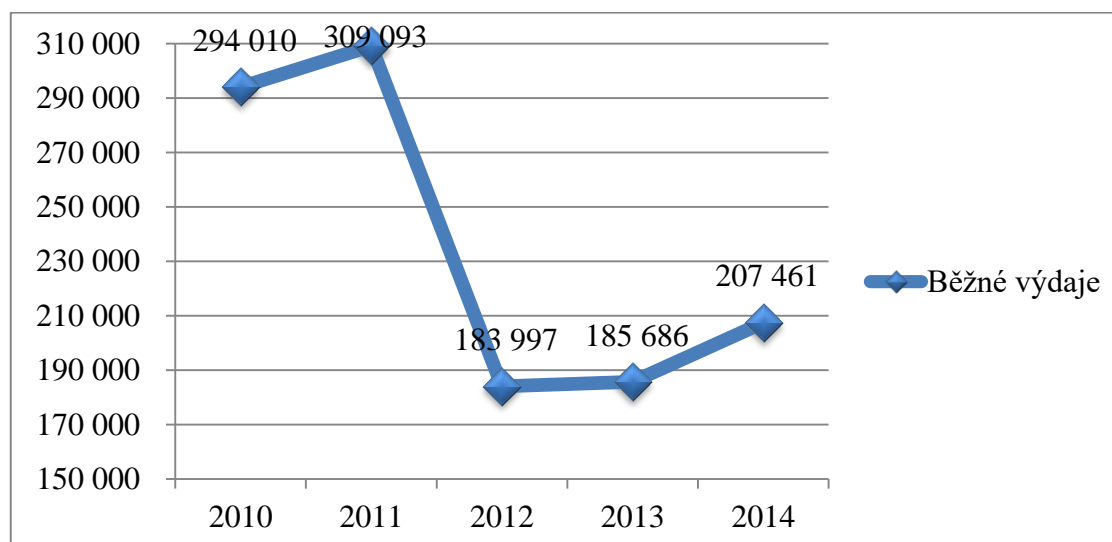
Druhou největší položku tvořila skupina 6 – všeobecná veřejná správa a služby, která měla v letech velmi kolísavý průběh. Největší skok byl mezi lety 2013 a 2014, kdy výdaje vzrostly o 18.363 tis. Kč, důvodem bylo zvýšení odvodů daní a poplatků do státního rozpočtu.

Naopak nejmenší položkou na celkových výdajích byla skupina 1 - zemědělství, lesní hospodářství a rybníctví, která v žádném roce nepřekročila 2.000 tis. Kč, vyjma roku 2014, kdy vzrostla o 4.942 tis. Kč na 6.464 tis. Kč. Příčinnou nárůstu byla rekonstrukce hospodářské budovy v polesí Sedliště a také rekonstrukce lesních cest na Kotli.

4.2.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje tvoří převážnou část celkových výdajů města. Jedná se o finanční prostředky, které se každoročně opakují, i když ne ve stejné výši a jsou využívány na provoz města. Mezi tyto výdaje lze zařadit výdaje na provoz škol, knihovny, na provoz městských sportovišť (plavecký bazén, koupaliště, zimní stadion), pečovatelské služby, příspěvek na městskou hromadnou dopravu, provoz odpadních vod a veřejného osvětlení, provoz městského úřadu, náklady na provoz městské policie, dotace na provoz sportovních klubů a neziskových organizací města a další. Významně se na velikosti běžných výdajů podílelo i organizování jarního a podzimního úklidu, které město organizuje ve spolupráci s firmou Rumpold-R Rokycany, s. r. o. Vývoj běžných výdajů je vidět na obrázku č. 8.

Obrázek č. 8: Vývoj běžných výdajů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Na velikosti běžných výdajů se nejvíce podílely výdaje na **činnost místní správy**, které se ve všech letech pohybovaly nad 60.000 tis. Kč a v roce 2012 přesáhly až 72.000 tis. Kč. Tyto výdaje jsou určeny na provoz městského úřadu a převážně jsou tvořeny platy zaměstnanců. Dále se na běžných výdajích podílely výdaje na **sběr a svoz**

komunálního odpadu, které se celé období pohybovaly kolem 7.000 tis. Kč. Položka je tvořena především nákupem služeb, kam se řadí odvoz odpadu, třídění odpadu aj. Značná část výdajů byla udělena na **provoz sportovních zařízení**, zejména na opravy a údržbu zimního stadionu, koupaliště a dětského brouzdaliště, které prošlo v roce 2014 rekonstrukcí. Výdaje na provoz sportovních zařízení měly rostoucí tendenci a v roce 2014 dosahovaly 28.414 tis. Kč. Významnou položkou v běžných výdajích byly také výdaje na **silnice**, které se v celém období pohybovaly mezi 5.000–7.000 tis. Kč, převážně byly využity na opravy a údržbu silnic. V roce 2013 v ulicích Sedláčkova a Klostermannova byl opraven povrch komunikace a v roce 2014 bylo město nuceno opravit kruhový objezd na křižovatce ulic Plzeňská a Arbesova. Mezi běžné výdaje se také řadí výdaje na **provoz předškolních zařízení a základních škol, knihovny**, výdaje na **bezpečnost a veřejný pořádek** a značnou část tvoří **platby daní a poplatků** do státního rozpočtu.

Z obrázku č. 8 je zřejmé, že běžné výdaje v roce 2012 zaznamenaly velký propad, konkrétně se jednalo o úsporu 125.096 tis. Kč. Jak je již zmíněno, jednou z příčin této úspory bylo snížení počtu zaměstnanců na úřadě a tím i snížení finančních prostředků na jejich mzdy. Město také ušetřilo 106.568 tis. Kč oproti předcházejícímu roku na sociálních dávkách.

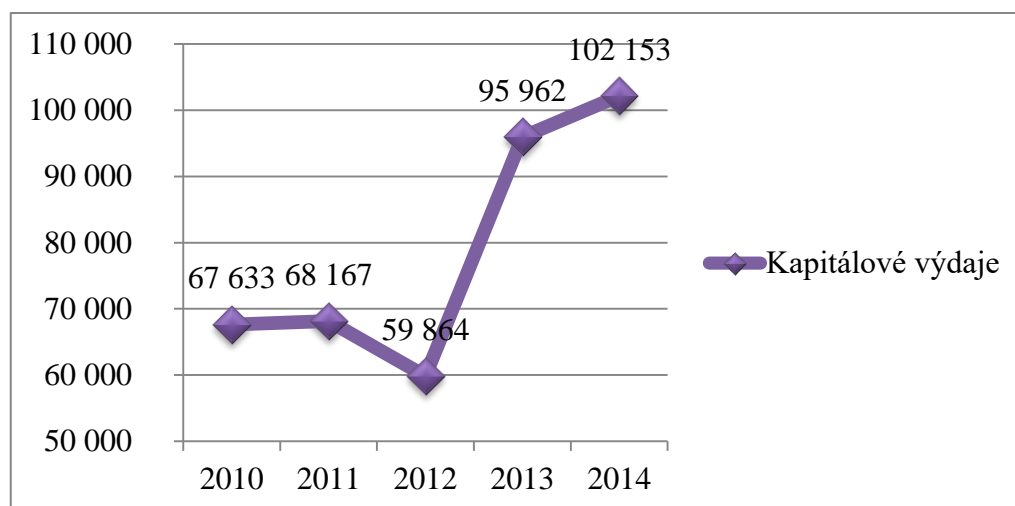
V roce 2013 se výdaje začaly opět zvyšovat. Městu přibyly výdaje, které jsou spojené s novým parkem U Plzeňské brány a město do běžných výdajů také zahrnuje opravu schodů ke kapli na Vršíčku, opravu dna městského koupaliště a také výměnu oken Základní školy T. G. Masaryka a střechy budovy gymnázia v ulici Svazu bojovníků za svobodu.

Rok 2014 opět zaznamenal navýšení běžných výdajů, a to o 21.775 tis. Kč. Je to způsobeno vyššími odvody daní a poplatků do státního rozpočtu, konkrétně o 14.052 tis. Kč. Tyto výdaje byly také ovlivněny množstvím rozsáhlých oprav na majetku, a to na soše sv. Jana Nepomuckého u Klabavy a na Malém náměstí, úpravy parkoviště po bývalém supermarketu Norma, oprava střechy zimního stadionu a oprava dětského brouzdaliště.

4.2.2. Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje jsou určeny k financování investičních potřeb města a zpravidla se každoročně neopakují. Vývoj kapitálových výdajů ve sledovaných letech je znázorněný na následujícím obrázku.

Obrázek č. 9: Vývoj kapitálových výdajů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Z obrázku č. 9 je zřejmé, že kapitálové výdaje měly v letech 2010-2014 rostoucí tendenci, vyjma roku 2012, kdy poklesly o 8.303 tis. Kč na 59.864 tis. Kč.

V roce **2010** se na kapitálových výdajích značně podílela rekonstrukce mateřské školy Pohádka, na kterou město získalo dotace od Evropské unie. Město tento rok začalo rekonstrukci ulice Boženy Němcové, při této rekonstrukci rovněž vznikl nový kruhový objezd. A město také rekonstruovalo byty v ulici Jeřabinová.

Kapitálové výdaje v roce **2011** se jen nepatrně zvýšily o 534 tis. Kč. Tento rok byla dokončena rekonstrukce komunikace v ulici Boženy Němcové. Zúžila se komunikace pro vozidla a vznikl nově i pruh pro cyklisty. Město na rekonstrukci přispělo částkou 6.055 tis. Kč a taktéž byla využita dotace z Evropské unie. Tentýž rok také začala rekonstrukce křižovatky Božena Němcová-Zeyerova, jejíž konec byl naplánovaný až na rok 2012. Taktéž byla zahájena výstavba parku U Plzeňské brány.

Rok **2012** přinesl velkou úsporu v kapitálových výdajích, a to o 8.303 tis. Kč oproti předchozímu roku. Pro tento rok byly finanční prostředky využity na nákup mycího stroje do Mateřské školy Školní v hodnotě 96 tis. Kč na kanalizaci v Borku. Dále byla dokončena rekonstrukce křižovatky Božena Němcová-Zeyerova. Nejdůležitější investicí

v tomto roce byla výstavba kruhového objezdu Střelnice ve výši 10.236 tis. Kč, rovněž se na ni finančně podílel i Krajský úřad Plzeňského kraje. Také byla postavena nová autobusová zastávka U Normy a železniční zastávka Borek. Byla rekonstruována komunikace v ulici U Hvězdárny, která město přišla pouze na 64 tis. Kč oproti plánovaným 1.115 tis. Kč a taktéž byla využita dotace ze státního rozpočtu.

V roce **2013** kapitálové výdaje vzrostly na 95.962 tis. Kč, nejvíce se na tom podílely výdaje ve výši 25.255 tis. Kč bez DPH poskytnuté na dokončení výstavby okružní křižovatky Plzeňská, Jiráskova, Třebízského. Na projektu se také finančně podílela Správa a údržba silnic Plzeňského kraje. Dále byly finance využity na připojení místní komunikace na obchvat Rokycany-Hrádek, vodovod v ulici Pivovarská, kanalizace v ulici Zeyerova. A město rovněž koupilo dva služební automobily a přispělo na vybavení do zdravotnických zařízení.

Investiční výdaje za rok **2014** byly ve výši 102.153 tis. Kč. Byly využity především na dostavbu Rozhledny na Kotli, 2. etapu výstavby komunikace kolem plaveckého bazénu ve výši 4.732 tis. Kč, byly vybudovány nové kabiny včetně šaten na koupališti. Finance byly také využity na rekonstrukci školní jídelny Základní školy Jižní předměstí ve výši 19.453 tis. Kč, dále na propojení parku U Plzeňské brány s autobusovým nádražím. Tato investice vyšla na 567. tis. Kč. Také byla rekonstruována komunikace v ulici Nad Průhonem ve výši 2.155 tis. Kč, byl zateplen bytový dům v ulici Růžičkova za 1.724 tis. Kč a bylo poskytnuto mnoho dalších investičních výdajů.

4.3. Financování

Financování města podle druhového členění je zařazeno do 8. třídy rozpočtové skladby a jsou zde obsaženy stavové údaje. Financování zachycuje, jakým způsobem jsou příjmy a výdaje financovány a přímo navazuje na zajištění salda územních rozpočtů. V případě, že územní samospráva dosáhne přebytku, je hodnota financování zobrazena se záporným znaménkem a své volné finanční prostředky může půjčovat jiným subjektům, vložit je na kapitálový trh nebo do rezerv. Ale v případě že dojde ke schodku, financování je zobrazeno s kladným znaménkem a územní samospráva je nucena čerpat finanční prostředky na pokrytí schodku. (Provazníková, 2007)

Financování města Rokycany za roky 2010-2014 je zobrazeno v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Financování města v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Změna stavu krátkodobých prostředků na bankovních účtech	-76.872	24.096	-63.992	-17.767	-31.371
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	-3.956	-3.956	-3.956	-3.956	-3.956
Změna stavu dlouhodobých prostředků na bankovních účtech	0	-21.000	0	0	21.000
Aktivní dlouhodobé operace řízení likvidity – příjmy	0	21.000	0	0	21.000
Aktivní dlouhodobé operace řízení likvidity - výdaje	0	-21.000	0	-30.000	-21.000
Operace z peněžních účtů organizace nemající charakter příjmů a výdajů vládního sektoru	0	-15	-31	-136	204
Financování	-80.828	-875	-67.980	-51.859	-14.123

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

Z tabulky č. 13 lze vyčíst, že město čerpá dlouhodobé úvěry, které pravidelně splácí. Město si v roce 2005 vzalo úvěr od Komerční banky, a. s. na rekonstrukci domu s pečovatelskou službou v celkové výši 6.500 tis. Kč. Úvěr je splácený měsíčně a splacený by měl být v roce 2019. Jelikož byl dočerpán jen do výše 5.558 tis. Kč, doba splacení se zkrátí přibližně o 2 roky. Tentýž rok město také dostalo úvěr od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s. na výstavbu čistírny odpadních vod ve výši 35.000 tis. Kč. Tento úvěr je splácený čtvrtletně a splacený byl v roce 2014. V roce 2011 Fond rozvoje bydlení poskytl městu půjčku na opravu areálu Jižní předměstí ve výši 5.500 tis. Kč. Tato půjčka byla uhrazena do roku 2012. Tento rok byla také uhrazena půjčka na nákup pozemků pod obchvatem z roku 2008 v hodnotě 21.840 tis. Kč. Od roku 2013 má město zřízeny účet u České národní banky, kam městu chodí dotace.

4.4. Finanční analýza

Ministerstvo financí ČR na základně usnesení vlády z roku 2008 provádí každý rok v březnu v rámci monitoringu hospodaření obcí výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). SIMU je prováděno za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vychází se vždy ze stavu k 31. prosinci příslušného kalendářního roku. (mfer.cz, 2012)

Informativních ukazatelů je celkem šestnáct a řadí se sem: počet obyvatel obce, celkový příjem (po konsolidaci), úroky, uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků, celková dluhová služba, ukazatel dluhové služby (v %), celková aktiva, cizí zdroje, celkový stav na bankovních účtech, úvěry a komunální dluhopisy, přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy, celková zadluženost, podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %), 8-leté saldo (dříve cizí zdroje na 1 obyvatele, oběžná aktiva a krátkodobé závazky. **Monitorující ukazatele** jsou dva: podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) a celková likvidita. (Peková, 2011)

Je-li u obce ukazatel celkové likvidity v intervalu $<0; 1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, je obec dopisem Ministerstva financí oslovena k předložení důvodů, proč tento stav nastal a zastupitelstvo obce je vyzváno ke stanovisku k této situaci. Po vyjádření daných obcí je o výsledku monitoringu hospodaření informována vláda. Výhodou SIMU je, že nevyžaduje žádné dodatečné administrativní ani finanční nároky na rozpočty a chod obcí. (mfer.cz, 2012)

Od roku 2012 se v SIMU využívá 8-leté saldo, které nahradilo dříve využívané cizí zdroje na 1 obyvatele. V tabulce č. 14 je zobrazena SIMU města Rokycany.

Tabulka č. 14: SIMU města v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvatel obce	14 086	14 097	14 001	14 013	14 002
Celkový příjem (po konsolidaci)	442.471	378.135	311.840	333.507	323.802
Úroky	153	133	112	92	71
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	3.956	3.956	3.956	3.956	3.956
Celková dluhová služba	4.109	4.089	4.068	4.048	4.027
Ukazatel dluhové služby (v %)	0,93	1,08	1,30	1,21	1,24
Celková aktiva	2.508.147	2.182.648	2.888.281	2.958.113	3.084.032
Cizí zdroje	83.497	67.079	75.128	64.509	65.246
Celkový stav na bankovních účtech	249.978	249.690	312.005	322.053	337.399
Úvěry a komunální dluhopisy	17.164	13.208	9.252	5.296	1.340
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	0	0	0	0	0
Celková zadluženost	17.164	13.208	9.252	5.296	1.340

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	3,33	3,07	2,60	2,18	2,12
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	20,56	19,69	12,32	8,21	2,05
Cizí zdroje na 1 obyvatele	5	4	-	-	-
8-leté saldo	-	-	228.726	284.199	258.767
Oběžná aktiva	300.914	284.386	362.540	350.194	386.602
Krátkodobé závazky	58.687	49.280	58.255	53.566	52.397
Celková likvidita	5,13	5,77	6,22	6,54	7,38

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, czso.cz, 2015a, czso.cz, 2015b, czso.cz, 2015c, czso.cz, 2015d, czso.cz, 2015e, 2016

Ukazatel dluhové služby se v celém sledovaném období pohyboval okolo 1 %, přestože město v celém období splácelo úvěry, které mu poskytla Komerční banka a. s. na rekonstrukci domu s pečovatelskou službou a Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. na výstavbu čistírny odpadních vod. Také byla v roce 2012 splácena půjčka od Fondu rozvoje bydlení. Největší hodnoty ukazatel dluhové služby dosáhl v roce 2012, což bylo zapříčiněno splácením půjčky od Fondu rozvoje bydlení, který městu poskytl finance na opravu areálu Jižní předměstí.

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl v roce 2010 3,33 %, v roce 2011 3,07 % v dalších letech se pohyboval pod 3 % s klesající tendencí. Z toho vyplývá, že podmínka Ministerstva financí, kdy tento podíl nesmí přesáhnout 25 %, byla splněna. Tento ukazatel také vyjadřuje míru krytí obecního majetku cizím zdroji. A jak tabulka č. 14 ukazuje, majetek obce byl převážně financován vlastními zdroji a cizí zdroje byly využívány jen minimálně.

Celková likvidita se nesmí pohybovat v intervalu $<0; 1>$, což město ve všech letech splňuje. Tento ukazatel měl rostoucí tendenci a největší nárůst byl mezi lety 2013-2014, kdy vzrostl z 6,54 % na 7,38 %, což způsobilo zvýšení oběžných aktiv.

5 Zhodnocení současné situace

Finanční situace města Rokycany je velmi stabilizována. Město dokázalo ve všech sledovaných letech vytvořit rozpočtový přebytek, který byl nejvyšší v roce 2010, a naopak nejnižší přebytek město vytvořilo v roce 2011. Saldo města je zobrazeno v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Saldo města v letech 2010-2014 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014
Celkové příjmy	442.471	378.135	311.840	333.507	325.330
Celkové výdaje	361.642	377.260	243.861	281.648	309.614
Saldo	80.828	875	67.980	47.903	14.188

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečných účtů 2010-2014, 2016

V roce **2010** město hospodařilo s přebytkem 80.828 tis. Kč. Na tomto výsledku se nejvíce podílely dotace v celkové výši 195.216 tis. Kč (44,1 %). Město získalo dotaci na rekonstrukci mateřské školy Pohádka ve výši 10.700 tis. Kč z Regionálního programu NUTS II Jihozápad a také získalo z Evropské unie dotaci na zasíťování pozemkových parcel na Oseckém vrchu. Dalším podstatným příjmem tvořily daňové příjmy ve výši 160.227 tis. Kč (36,2 %). Daňové příjmy v roce 2010 byly nejvíce tvořeny DPH, které činilo 51.585 tis. Kč a dále DPFO a DPPO, které se obě pohybovaly mírně nad 30.000 tis. Kč. Oproti tomu výdaje byly tvořeny ve všech sledovaných letech převážně běžnými výdaji ve výši 294.010 tis. Kč (81,30 %). Největší položkou v běžných výdajích byly výdaje na činnost místní správy ve výši 69.489 tis. Kč, tato suma byla tvořena hlavně financemi využitelnými na platy zaměstnanců městského úřadu. Běžné výdaje byly dále tvořeny výdaji na sběr a svoz komunálního odpadu ve výši 7.188 tis. Kč a výdaji na silnice ve výši 7.001 tis. Kč. Tyto výdaje byly v celém období stabilní a nedocházelo k značným výkyvům. Kapitálové výdaje tvořily pouze 18,70 % celkových výdajů a nejvíce byly tvořeny výdaji na rekonstrukce mateřské školy Pohádka a ulice Boženy Němcové.

Oproti předcházejícímu roku, v roce **2011**, město vytvořilo přebytek pouze 875 tis. Kč. Důvodem byl pokles celkových příjmů o 64.336 tis. Kč a mírným zvýšením výdajů. Na celkových příjmech se převážně podílely přibližně stejným podílem daňové příjmy (43,6 %) a dotace (44,4 %). Město obdrželo dotace v celkové výši 167.708 tis. Kč. Nejvýznamnější investiční dotací byla dotace na výstavbu sběrného

dvora ve výši 2.838 tis. Kč, kterou město získalo ze státního rozpočtu. Neinvestiční transfery byly tvořeny jako předešlý rok převážně na dávky a příspěvky v sociální oblasti a na státní správu. Daňové příjmy ve výši 165.047 tis. Kč byly tvořeny především DPH z 30,98 %, DPFO z 20,42 %, která byla nejvíce tvořena DPFO ze závislé činnosti ve výši 26.179 tis. Kč a dále DPPO z 24,79 %. Výdaje byly tvořeny z 81,93 % běžnými výdaji. Největší položku v běžných výdajích ve výši 72.068 tis. Kč tvoří výdaje na činnosti místní správy. V oblasti kapitálových výdajů byly financovány dokončovací práce na rekonstrukci ulice Boženy Němcové ve výši 6.055 tis. Kč. Byla zahájena rekonstrukce křižovatky Božena Němcová-Zeyerova a výstavba parku U Plzeňské brány.

V roce **2012** se snížily oproti předchozím rokům příjmy i výdaje, přesto město dokázalo hospodařit s přebytkem ve výši 67.980 tis. Kč. Pokles příjmů byl způsobený především velkým úbytkem přijatých dotací, které činily 86.119 tis. Kč. Tento rok město získalo dotaci z regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad ve výši 15.741 tis. Kč, která byla určena na rekonstrukci ulice Boženy Němcové, finance ze Státního fondu životního prostředí na výstavbu sběrného dvora a finance od Ministerstva vnitra na výstavbu technologického centra. Hlavní podíl na celkových příjmech měly daňové příjmy ve výši 161.141 tis. Kč (51,67 %), které byly tvořeny jako v minulých letech především DPH, DPFO a DPPO. Oproti tomu klesly příjmy z místních poplatků, důvodem bylo zrušení místního poplatku za provoz výherních hracích přístrojů. Úspora výdajů byla způsobená především poklesem běžných výdajů na 183.997 tis. Kč. Příčinou bylo snížení počtu zaměstnanců na městském úřadě a tím se snížily i finanční prostředky na platy zaměstnanců tohoto úřadu. Úspora také vznikla městu na sociálních dávkách, kde město ušetřilo 106.568 tis. Kč oproti roku předcházejícímu. Dále se na úspore celkových výdajů podílely kapitálové výdaje, které se snížily o 8.303 tis. Kč. Město investovalo tento rok do výstavby kruhového objezdu Střelnice ve výši 10.236 tis. Kč, nové autobusové zastávky U Normy a železniční zastávky Borek. Při rekonstrukci komunikace v ulici U Hvězdárny město dokázalo uspořit 1.051 tis. Kč.

Rok **2013** přinesl městu přebytek ve výši 47.903 tis. Kč, který se snížil oproti předchozímu roku z důvodu zvýšení se celkových výdajů. Celkové příjmy byly tvořeny opět nejvíce daňovými příjmy ve výši 188.721 tis. Kč (56,6 %). Daňové příjmy byly

tvořeny nejvíce DPH, která oproti předcházejícím rokům výrazně vzrostla. Důvodem zvýšení byla změna sazby u této daně. Základní sazba vzrostla z 20 % na 21 % a snížená sazba z 14 % na 15 %. Dále celkové příjmy tvořily nedaňové příjmy, které byly ve výši 63.857 tis. Kč (19,2 %). V rámci dotací město obdrželo finance ve výši 12.693 tis. Kč z regionálního operačního programu NUTS II Jihozápad na rekonstrukci a rozšíření parku U Plzeňské brány. Od Plzeňského kraje byla přijata dotace na realizaci druhé etapy Metropolitní sítě a z důvodu povodní přijalo město dotaci od Plzeňského kraje na záchranné a likvidační práce prováděné v době povodní.

V roce **2014** město hospodařilo s přebytkem 14.188 tis. Kč. Jako ve všech letech byly celkové příjmy tvořeny hlavně daňovými příjmy, které byly ve výši 194.903 tis. Kč (60,2 %). Nejvíce se na daňových příjmech podílela DPH, která opět vzrostla na 65.175 tis. Kč, důvodem byla změna sazeb v minulém roce. Dále na daňových příjmech měly podíl DPFO a DPPO. Celkové příjmy byly také tvořeny nedaňovými příjmy a dotacemi, které představovali téměř 40 %. Město obdrželo dotaci na výstavbu Rozhledny na Kotli ve výši 4.944 tis. Kč. Ve výši 682 tis. Kč získalo na oživení Rakovského potoka ze státního rozpočtu a Státního fondu. Byla přijata dotace na výstavbu bytů ve vile u nemocnice a na zateplení mateřské školy u Saské brány. Oproti tomu celkové výdaje byly tvořeny převážně běžnými výdaji ve výši 207.461 tis. Kč (67,01 %), kde velký nárůst byl zaznamenán ve výdajích na provoz sportovních zařízení, které činily 28.414 tis. Kč. Finance byly využité na opravy zimního stadionu, koupaliště a také dětského brouzdaliště, které tento rok prošlo rekonstrukcí. Kapitálové výdaje ve výši 102.153 tis. Kč (32,99 %), byly využity především na dostavbu Rozhledny na Kotli, 2. etapu výstavby komunikace kolem plaveckého bazénu. 19.453 tis. Kč město využilo na rekonstrukci školní jídelny Základní školy Jižní předměstí, byly využity finance ve výši 2.155 tis. Kč na rekonstrukci komunikace v ulici Nad Průhonem a 1.724 tis. Kč bylo použito na zateplení bytového domu v ulici Růžičkova.

6 Navržená opatření

Město Rokycany ve všech sledovaných letech 2010-2014 hospodařilo s větším či minimálním přebytkem. Přesto by mělo najít způsob jak své příjmy zvýšit a naopak se snažit o redukci svých výdajů, které lze lépe regulovat a to vše tak, aby to nebylo na úkor rozvoje města a byl zkvalitněn a zpříjemněn život obyvatel ve městě.

Přebytek městu může sloužit jako rozpočtová rezerva do příštích období v případě, že město bude hospodařit se schodkem. Případně by volné finanční prostředky mohlo vložit na **spořicí účet**, eventuálně na **terminovaný vklad**, což by mohlo přinést zhodnocení těchto aktiv. V této době se úroková sazba spořicích účtů pohybuje pod 1 % a úroková sazba terminovaných vkladů kolem 1 %, u některých bank lze dosáhnout sazeb i přes jedno procento. Jedná se o nízké úročení, ale město by přesto dosáhlo alespoň částečného zhodnocení svých finančních prostředků. Město také může investovat finanční prostředky do **cenných papírů** nebo je vložit do **podílových fondů**, kde se předpokládá vyšší výnosnost, ale která je spojena s vyšším rizikem.

Jednou z možností zvýšení příjmů může být i snížení hodnot běžné likvidity. Město má tyto hodnoty poměrně vysoké, což znamená, že drží více finančních prostředků, než má krátkodobých závazků. Tím se město ošizuje a volné finanční prostředky by mohlo opět uložit na **terminované vklady**, ze kterých má město výnosy v podobě úroků.

Město v roce 2009 vydalo obecně závaznou vyhlášku č. 2/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí, kterou stanovuje koeficient pro násobení základní sazby ve výši 2,0 pro stavební pozemky, stavby obytných domů a ostatní stavby na celém území města Rokycany. A také stanovuje koeficient pro výpočet konečné sazby daně ve výši 1,5 platný pro celé území města. Obec také může podle § 12 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, stanovit pro všechny nemovité věci na celém území obce jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Koeficient násobí daň poplatníka za veškeré nemovité věci, vyjma pozemků zákonem daných. **Místní koeficient** město momentálně nevyužívá. Jehož zavedení by přineslo další zvýšení příjmů, které by se mohly zvýšit až pětikrát. Při zavedení tohoto místního koeficientu, by město muselo zohlednit spokojenost občanů a zvláště jejich finanční situaci. Daň z nemovitých věcí ve sledovaných letech městu vynášela okolo 10.000 tis. Kč. V tabulce č. 16 je uvedeno, jakým způsobem by se v roce 2014 příjem z daně

z nemovitých věcí zvýšil v případě zavedení místního koeficientu 2, 3, 4 nebo 5. (Obecně závazná vyhláška č. 2/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí)

Tabulka č. 16: Příjmy z daně z nemovitých věcí v roce 2014 při různé výši místního koeficientu (v tis. Kč)

Místní koeficient	2014
1	11.040
2	22.080
3	33.120
4	44.160
5	55.200

Zdroj: Vlastní zpracování podle závěrečného účtu 2014, 2016

Dále by město mohlo zvýšit své příjmy v oblasti některých **místních poplatků**. Nejvíce příjmů město získává z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Podle § 10b odst. 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, se sazba tohoto poplatku skládá ze dvou částí. První část tvoří částka až do výše 250 Kč za osobu uvedenou v odstavci 1 tohoto zákona a kalendářní rok. Druhá část je stanovena až do výše 750 Kč na základě skutečných nákladů obce za předchozí rok. Tudíž obec může tento místní poplatek vybírat až ve výši 1.000 Kč za osobu. Město Rokycany vydalo obecně závaznou vyhlášku č. 3/2015, kterou určuje sazbu poplatku ve výši 550 Kč. Skutečné náklady obce na jednoho poplatníka se vypočítají jako podíl skutečných nákladů za daný rok a počet poplatníků v obci k 31. prosinci daného roku. V roce 2014 činily skutečné náklady města 7.496.528,50 Kč a počet poplatníků byl 14 877. Z čeho vyplývá, že skutečné náklady na jednoho poplatníka činily 503,90 Kč. Lze tedy doporučit zvýšení tohoto poplatku až na částku 754 Kč. (Obecně závazná vyhláška č. 3/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu; zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích)

Město také vlastní **pozemky**, například na Oseckém vrchu a několik **nemovitostí**, například vilu u nemocnice. Pozemky již město zasíťovalo, proto by se je mělo snažit co nejdříve prodat, z čehož se opět městu zvýší příjmy, i když jednorázově. Ve vile u nemocnice by měly vzniknout byty, na jejichž výstavbu město již obdrželo dotaci. Pronájem těchto bytů by městu poskytl další navýšení příjmů.

Výdaje města tvoří převážně běžné výdaje, a to na činnost místní správy, sportovních zařízení v majetku obce, školní a předškolní zařízení, sběr a svoz komunálního odpadu. Tyto výdaje se každý rok opakují a město má proto přehled, kam tyto finance v těchto sektorech plynou a mohlo by se tím snažit o jejich alespoň nepatrné snížení, které by se mohlo kladně projevit v rozpočtu města.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo provést finanční analýzu příjmů a výdajů města Rokycany v období 2010-2014, zhodnotit současnou situaci města a na základě zjištění navrhnout případná opatření ke zlepšení stávající situace.

Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části byly nejprve charakterizovány územní samosprávné celky a jejich orgány. Poté bylo vysvětleno financování územní samosprávy. Podrobněji byl popsán rozpočet a metody jeho sestavování, rozpočtový proces, rozpočtová skladba a příjmy a výdaje obce.

V praktické části bylo nejprve představeno město Rokycany, jeho historie, současnost a samospráva. Stěžejní částí práce byla analýza příjmové a výdajové stránky města, následné zhodnocení a návrhy na zlepšení situace.

Analýzou příjmů bylo odhaleno, že nejpodstatnější byly pro město daňové příjmy, které tvořily daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty, daň z nemovitých věcí, místní poplatky, správní poplatky a ostatní odvody. Největší část těchto příjmů tvořily daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob.

Další významnou část příjmů tvořily dotace, které v prvních dvou letech sledovaného období převyšovaly daňové příjmy. Tvořily je především dotace ze státního rozpočtu, Plzeňského kraje i Evropské unie. Významnou dotaci město získalo v roce 2010 na rekonstrukci mateřské školy Pohádka z Evropské unie. V dalších letech byla přijata dotace na výstavbu sběrného dvora či Rozhledny na Kotli.

Z rozboru výdajů bylo zřejmé, že byly tvořeny převážně běžnými výdaji. Ty jsou určeny především na zabezpečení místní správy a veřejných statků pro obyvatele, nelze je proto nijak výrazně ovlivnit. Běžné výdaje města byly čerpány především na činnost místní správy, správu sportovních zařízení, sběr a svoz komunálního odpadu, předškolní zařízení a základní školy. V oblasti kapitálových výdajů docházelo k výkyvům. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2013, kdy finance byly využity na dokončení výstavby okružní křižovatky Plzeňská, Jiráskova, Třebízského, připojení místní komunikace na obchvat Rokycany-Hrádek. I v ostatních letech byly tyto finance využity zejména na rekonstrukce komunikací, výstavbu kanalizací a kruhových objezdů.

Z porovnání celkových příjmů a výdajů vyplynulo, že město ve všech sledovaných letech 2010-2014 hospodařilo s přebytkem. Byly také vypočítány finanční ukazatele pro posouzení finanční situace. Dluhová služba se celé období pohybovala okolo 1 %, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita byly také v přijatelných hodnotách. Lze tedy konstatovat, že město je v poměrně dobré finanční situaci.

Poslední kapitola byla věnována opatřením vedoucí ke zvýšení příjmů a optimalizaci výdajů. Vzhledem k přebytkům, kterých město každý rok dosáhlo, by bylo vhodné volné finanční prostředky vložit na terminované vklady, případně je investovat kvůli zhodnocení těchto aktiv. Město by také mohlo zavést v oblasti daně z nemovitých věcí místní koeficient, které nevyužívá. Případné zvýšení příjmů by dosáhlo i zvýšením poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Příjmy města v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	34
Tabulka č. 2: Podíl jednotlivých příjmů na celkových příjmech v letech 2010-2014 (v procentech)	35
Tabulka č. 3: Druhy daňových příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)	36
Tabulka č. 4: Druhy nedaňových příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	40
Tabulka č. 5: Podíly jednotlivých druhů nedaňových příjmů v letech 2010-2014 (v procentech)	41
Tabulka č. 6: Příjmy z pronájmu majetku v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	41
Tabulka č. 7: Struktura kapitálových příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	43
Tabulka č. 8: Struktura příjmů z prodeje dlouhodobého majetku v letech 2010-2014 (v tis. Kč)	44
Tabulka č. 9: Seskupení přijatých dotací v letech 2010-2014 (v tis. Kč)	44
Tabulka č. 10: Výdaje města v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	46
Tabulka č. 11: Podíl jednotlivých druhů výdajů na celkových výdajích v letech 2010-2014 (v procentech)	47
Tabulka č. 12: Odvětvové třídění výdajů dle skupin v letech 2010-2014 (v tis. Kč) ..	48
Tabulka č. 13: Financování města v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	53
Tabulka č. 14: SIMU města v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	54
Tabulka č. 15: Saldo města v letech 2010-2014 (v tis. Kč)	56
Tabulka č. 16: Příjmy z daně z nemovitých věcí v roce 2014 při různé výši místního koeficientu (v tis. Kč)	60

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Rozpočtový proces.....	21
Obrázek č. 2: Znak města Rokycany.....	30
Obrázek č. 3: Podíl jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech v roce 2014....	36
Obrázek č. 4: Struktura daní z příjmů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)	37
Obrázek č. 5: Jednotlivé druhy místních poplatků (v tis. Kč).....	38
Obrázek č. 6: Příjmy z poskytování služeb a výrobků v letech 2010-2014 (v tis. Kč).	43
Obrázek č. 7: Struktura jednotlivých výdajů v letech 2010-2014 (v procentech).....	47
Obrázek č. 8: Vývoj běžných výdajů v letech 2010-2014 (v tis. Kč)	49
Obrázek č. 9: Vývoj kapitálových výdajů v letech 2010-2014 (v tis. Kč).....	51

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
SIMU	soustava informujících a monitorujících ukazatelů

Seznam použité literatury

Monografické publikace:

Císařová, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International – Česká republika, 2008, 94 s., ISBN 978-80-87123-06-5

GROSPÍČ, Jiří, LOUDA, Tomáš, VOSTRÁ, Lenka (eds). *Územní samospráva v České republice a Evropě*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 423 s., ISBN 978-80-7380-028-4

HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance – teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2015, 272 s., ISBN 978-80-7400-298-4

HRÁCHOVÁ, Hana. *Rokycany*. 1. vydání, Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2011, 320 s., ISBN 978-80-7422-100-2

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 588 s., ISBN 978-80-7357614-1

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání, Praha: MANAGMENT PRESS, 2004, 376 s., ISBN 80-7261-086-4

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance – úvod do problematiky*. Praha: ASPI Publishing, s. r. o., 2001, 456 s., ISBN 80-86395-19-7

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vydání, Praha: ASPI Publishing, s. r. o., 2002, 442 s., ISBN 80-86395-21-9

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přepracované vydání, Praha: ASPI, a. s., 2005, 556 s., ISBN 80-7357-052-1

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. *Veřejný sektor – řízení a financování*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 488 s., ISBN 978-80-7357-963-4

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2007, 280 s., ISBN 978-80-247-2097-5

Internetové zdroje

Historie města. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. 26.4.2010a [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/historie-mesta/d-856427/p1=33779>

Kronika města Rokycany 2014. *Rokycany: Oficiální web města*. [online] 2015 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://www.rokycany.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=14069&id_doku dokum=879911

Malý lexikon obcí České republiky – 2014. *Český statistický úřad* [online]. 29.07.2015 [cit. 2015-11-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556339/32019914003.pdf/6520eb0d-48cc-4899-8386-b0df309840a6?version=1.0>

Město Rokycany. *Statnisprava.cz* [online]. © 2000 - 2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/559717>

Monitoring hospodaření obcí. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. Aktualizace 6.11.2012, [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/monitoring-hospodareni-obci>

Naše město. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. 09.06.2010b [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: http://www.rokycany.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=14069&id=856740&p1=33533

Nezaměstnanost v Plzeňském kraji k 31.12.2015. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 21.01.2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/nezamestnanost-v-plzenskem-kraji-k-31-12-2015>

Obecné informace. *Informační centrum Rokycany* [online]. 09.03.2015 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: http://www.rokycany.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=14069&id=856426&p1=33033

Organizační složky města. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. 09.06.2010c [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/organizacni-slozky-mesta/os-7368/p1=15849>

Organizační struktura úřadu. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. Aktualizace 01.07.2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.rokycany.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=14069&id_dokumenty=877430

Počet obyvatel v obcích České republiky - k 1.1.2010. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 25.07.2015a [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556267/13011003.pdf/b90920e3-a7dc-4e0c-bd7e-e42063a22637?version=1.0>

Počet obyvatel v obcích (přepočtený na definitivní výsledky SLDB 2011) - k 1.1.2011. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 25.07.2015b [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556271/13011103.pdf/3601fc2b-b3b8-459f-b25b-1c5a485f5678?version=1.0>

Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2012. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 25.07.2015c [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556275/13011203.pdf/efb51457-067b-4420-94f7-651151d9a704?version=1.0>

Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2013. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 25.07.2015d [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556279/13011303.pdf/263f9291-d1e3-4aa1-aaf5-f8b056e399e7?version=1.0>

Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2014. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 25.07.2015e [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556283/1300721403.pdf/cbf58cfc-65ed-4d7b-ab41-f13024e09fcf?version=1.0>

Počet obyvatel v obcích České republiky - k 1.1.2015. *Český statistický úřad* [online]. Aktualizace 25.07.2015f [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556287/1300721503.pdf/33e4d70e-e75f-4596-930c-63406c9068d0?version=1.1>

Príspevkové organizace. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. 09.06.2010d [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/prispevkove-organizace-mesta/os-7168/p1=5570>

Rada města. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. Aktualizace 07.08.2014a [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/clenove-rady/os-6418/p1=33276>

Sazby daně z přidané hodnoty. *Účetní kavárna* [online]. © 2016 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/uzitecne-tabulky/sazby-dane-z-pridane-hodnoty/>

Současnost města. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. 26.04.2010e [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/soucasnost-mesta/d-856428/p1=33780>

Symboly města. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. Aktualizace 26.04.2010f [cit. 2016-03-11]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/symboly-mesta/d-856430/p1=33783>

Úvodní text – Městský úřad. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. Aktualizace 02.04.2010g [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://www.rokycany.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=14069&id=856407&p1=32994

Úvodní text – Samospráva. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. Aktualizace 07.08.2014b [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: <http://www.rokycany.cz/samosprava/d-856406/p1=32972>

Zastupitelstvo města. *Rokycany: Oficiální web města* [online]. Aktualizace 07.08.2014c [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: http://www.rokycany.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=14069&id_u=6318&p1=33225

Právní předpisy

Vyhláška Ministerstva financí č. 232/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Interní zdroje města Rokycany

Obecně závazná vyhláška č. 2/2009 o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitých věcí

Obecně závazná vyhláška č. 3/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Obecně závazná vyhláška města Rokycany č. 6/2012 o zákazu provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her

Závěrečné účty města Rokycany za roky 2010-2014

Abstrakt

KOUŘILOVÁ, Veronika. *Finanční hospodaření města Rokycany*. Plzeň, 2016. 71 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: město, příjmy, výdaje, rozpočet, finanční hospodaření

Předložená bakalářská práce je zaměřená na finanční hospodaření města Rokycany, jejímž cílem je analyzovat příjmy a výdaje města, zhodnotit jeho situaci a navrhnout opatření ke zlepšení stávajícího stavu. V teoretické části jsou definovány územní samosprávné celky, jejich orgány a dále je popsáno jejich financování, včetně rozpočtu, metod jeho sestavování, rozpočtového procesu a rozpočtové skladby. V praktické části je nejprve představeno město Rokycany, jeho historie, současnost a samospráva. Poté je provedena analýza příjmů a výdajů města za sledované období 2010-2014, na které navazuje financování města, a jsou vypočítány některé finanční ukazatele. Na základě těchto poznatků je dále provedeno zhodnocení současné situace a v závěru práce jsou navržena opatření, která mohou vést ke zlepšení stávající finanční situace města.

Abstract

KOUŘILOVÁ, Veronika. *Financial management of the town Rokycany*. Plzeň, 2016. 71 s. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: town, income, expense, budget, financial management

This bachelor thesis is focused on the financial management of the town Rokycany, whose aim is to analyse income and expenses of the city, to evaluate the situation and suggest measures to improve its current state. The theoretical part describes the local governments, their authorities and described their finances, including the budget, its methods of compiling, budget process and budget structure. In the practical part is first introduced the town of Rokycany, its history, present day and local governments. Then is an analysis of income and expense of the town for the period 2010-2014, which is followed financing of the town, and are calculated some financial indicators. These knowledge are used to assess the current situation. Lastly, measures are proposed, that may lead to the improvement of the current financial situation of the town.